

Muhyiddin İbn-i Arâbi'den Tavsiyeler

<http://sufizmveinsan.com>

1.Bölüm

1) Bütün Müslümanlara, dinlerinde devamlı birlik ve bir gibi olmalarını, hiçbir suretle dinde ayrılık yapmamalarını vasiyet ederim.

Allah'ın yardımını birliktedir. Müslümanlar ayrılığa düşmezlerse onları kimse mağlup edemez.

Dinin hükümlerini nefsinde ihlâs ile tatbik edeni kimse aldatamaz. Cin ve Şeytan o insana galebe edemez.

Allah, Esmâ-i hüsnâsıyla bilinir. Cenabı Hak'kın asarından Kudret ve azametini düşün, Zât ve mahiyetini düşünme.

Esmâ-i hüsnânın çokluğu, bir merkezde düşünülürse Tevhid olur. Tevhid, kuvvettir.

Daima Allah'tan başkasını unut. . . Zâkir olursun.

Böyle olan kimse her yerde zâkir'dir. Kal ve lisaniyle Allah'ın zikrine devam edenlerin kalbine Allah Zâti Ahadiyetine karşı iştîyak nuru ilka eder. Gözü açılana ilâya gelir. . .

Haya makamında Fetih başlar. Fetih, kalb gözünün Tevfık-ı Rabbani ile açılmasıdır. Bu göz açıldı mı Ahlâk, Fazilet, Doğruluk o kimse için asla değişmeyen, değiştirilemeyen bir haslet olur, Onsuz yaşayamaz.

2) Bir yerde bir günah işlemiş isen oradan ayrılmadan bir de iyilik, ibadet işle, bir elbise üzerinde iken işlemiş isen O elbiseyi çıkarmadan evvel bir de ibadet yap.

Vücutundan ayrılan sakal, bıyık, saç, tırnak , kir gibi şeylerde, senden ayrılırken tahir bulun. Ve Allah'ı zikret. Çünkü onlara sahibini nasıl terk ettin diye sorarlar. .

"Tırnak ve saçta sinir vardır. Fakat keserken duymaz.

Vücutta bâzı kısımların Ruhla alâkası vardır.

Duyarlar.

Bâzı kısımlar da cesede, cana aiddir, duygu yoktur" Hiç olmazsa Allah'tan mağfiret İste. . . Allah'tan af ve mağfiret istemen bir duadır. Dua da İbadettir unutma.

Abdestsiz kat'iyen tırnak, saç, sakal kesme.

Abdest almadan yıkanma. Cünub iken su içme, yemek yeme, hatta kelâm etme, konuşma. Niçinİni sorma. Bana yanaşamazsın. Vasiyetimi tut. Sonun hayırlı olur.

Geçmiş günahlarından birini hatırlayınca hemen tevbe, istiğfar et. Ve Allah'ı zikret. Çünkü Resulü Ekrem (Her işlediğin suçun peşinden bir de iyilik yap ki onu mahvetsin, zira Hasenat Seyyiati yok eder) buyurmuşlardır.

3) Nerede öleceğini, ne vakit ruhunu vereceğini bilemezsin... Onun için Rabbine her hâlinde hüsnü zan et. Sui zan etme.Tâ ki Rabbine hüsnü zan ile kavuşasın. .

Hadis-i Kudsi'de buyurur: Ben kulumun zannı üzereyim. Bana karşı hayır zan'da bulunsun. Bu haber bir vakit ile takyîd buyrulmamıştır. Hatta zannın ilim derecesine çıkar. . .

De ki: Rabbim affeder, mağfiret eder.

Günahlarımdan beni temizler.

Günahkârlara rahmetinden ümidinizi kesmeyin; çünkü Rabbiniz bütün günahları yargılar. Bu âyet'tir.

Bir kavli şerifte hiçbir günah tahdid edilmeden mağfiret beyan buyrulmuş, bir de cenian ile te'kid edilmiştir.

Allah'ın Rahmeti gazabına galiptir. Günahkârlara da kulum diye şeref bahşetmesi ne büyük lütf-u İlâhidir. (Kul) kelimesi Hak namına kelâm eden, konuşan demektir.

Allah'ımıza hudutsuz şükürler olsun...

4) Gizli, aşikâr, tenhada, kalabalıkta Allah'ın zikrine devam et. Allah, "siz beni anın ben de sizi anayım" der.

Allah'ı çok zikreden erkeklerle, Allah'ı çok zikreden kadınlara pek büyük mükâfatlar hazırlanmıştır, buyrulur.

Zikir, dil ile olduğu gibi kalb ile de olur. Hatta bütün azalarla olur. Zikir, zikrettiği Zâttan başkasını tamamen unutmaktadır.

Daha doğrusu zikir, Maliki ceseden ve ruhan talep etmektir.

Zikir çok büyük bîr ihsandır mü'minlere. . .

"VE LE ZIKRULLAHÜ EKBER"

Allah daima kendi Zat-ı Ecel-li Âlâlarını teşbih ve zikreder.

En büyük zikir Allah'ın zikridir. Buradaki âyette en büyük zikir Hak İle zikre iştiraktır. Sana senden

yakın olanla. . .

Gafil olma. . Gafillerin sözüne bakma. . . Onlar bana yetişemezler...

Zikir:

1- Kalben

2- Suren

3- Fiilen.

1- Kalben, esmayı sükûn ve huzur içinde dil ile zikirle elde edilir.

2- Sırren, Esmada erimektir.. .

3- Fiilen, ki en kıymetli zikirdir. Bu zikir Allah'ın emirlerinde gizlidir. Resulün sünnetlerinde yaptığı hareketlerde görünür. . . Zekât, sadaka el Rezzak esmasını Hilan zikirdir. Merhamet ve şefkat; El Rahim, El Rahman esmalarının fiili zikridir.

Muzır diye telâkki ettiğimiz hayvanlara bile şefkat ve merhamet şâmilidir.

Resulü Ekrem fiili zikrin tam kendisi idi. Ahlâkı ve bütün sünnetleriyle...

Bu zikre giren büyük bir tahdidat altındadır.

Resul'e abdestli bulunmak, yerde yatmak,

Teheccüd namazı kılmak, misvak kullanmak farzdı.

Fiili zikir olmasa diğerleri bir şey ifade etmez.

Namaz da bir zikirdir. Miraca gitmektir, ibadet bundan dolayı farzdır. "Farz" demek mecburi demek değildir. Hak'ka yanaşmak için muhakkak şarttır. Hak'ka yanaşmanın edebidir, usulüdür

bunsuz olmaz
demektir.

5) işlenilen günahın günah olduğuna inanmak ve onun bir kabahat olduğunu bilmek tâattir. Daha günahı işlerken içine ibâdet karışıyor demektir. Bu ibâdetin karışması affa sebeptir. Bir de o günaha istiğfar ve tevbe edilirse, tâat tarafı kuvvetleniyor günaha galebe ediyor. Günahı günah bilmek ve işlerken günah olduğuna inanmak işlemenin sonunda nedamete (için yanmasına) sebep olur. işte bu haller günahları yıkayan en İyi hallerdir. Allah'ın affı ve Rahmeti çok vâsidir. Allah'a doğru bir kanş gidene Allah'ın rahmeti bir arşın gelir. Bir arşın gidene bir kulaç gelir. Yürüyerek gidene koşarak gelir mealinde Hadis-i Kudsi vardır. Allah'tan bize gelen feyizler, Ahkâm-ı İlâhiye'ye imân ile mütenasiptir, imânın ne kadar kuvvetlenirse feyz o kadar fazlalaşır...

6) Daima hayra ve hayırlı işlere niyetli ol. O hayrı işlemeğe muvaffak olamazsan dahî mükâfatını görürsün.

Yine hatama gelen bütün serleri de terk etmeğe azimli ol.

Yine hatırına gelen fenalıkları da terk etmeğe azmet.

Kader galebe eder de o şerri işlersen zararını görmezsin. Hatıra gelen şerleri terk etmeğe azimli olan, her fena hatıradan dolayı sevap kazanır.

Sevap: Allah'ın ve Peygamberin yapılmasını

istediği ve yapılmamasından hoşnut oldukları şeylere denir.

Bir Hadis-i Kudsî'de: Kulum bir sevap, bir iyilik işlemeyi düşünürse, hemen bir sevap yazarım. Eğer onu işlerse en az on misli sevap yazarım. Bir fenalık düşünürse, onu işlemezse affederim, işlerse bir misli günah yazarını. Buyrulur.

Günahlarda adalet var. Sevaplarda fazlalık var. İyi iş, güzel âmel yapanlara daha güzel bir de ziyadesi var.

"Burada Allah yazarım diyor" Hakk'ın kudretiyle yazıldığı için "yazarım" buyuruyor, tahdid etmiyor.

7) İslâm kelimesi (LA İLAHE İLLALLAH) dır, ona devam et.

Bu, zikirlerin efdâlidir.

Hadis-i şerifte Ben ve benden evvel geçen bütün Peygamberlerin söylediği en efdâl zikir {LA İ L Â H E İ L L A L L A H}dır buyrulmuştur.

BİR Hadis-i Kudsi'de: Benden gayri yedi gökler ve onlarda bulunanlar ve yine benden gayri yedi kat yerler ve içinde bulunanlar terazinin bir gözünde olsa, (LA İ L A H E İLLALLAH) da diğer kefesinde olsa, Kelime-i islâm ağır gelir.. .

Sözün inceliğini düşün. Düşün de ona göre devam et. . . Bu zikrin feyzini ancak buna devam eden ve bunu kalbe muhkem yerleştiren anlar. . . Bu kelimedede hem nefi hem de ispat vardır. (LA İLA - H E) İle aynını nefi ederken (I L L A L L A H) ile de varlığını ispat ediyor.

Sen de ilmen değil hükmen aynını nefi eder

Hak'kın varlığını hem ilmen hem de hükmen ısbat, edersen, Tevhid'in zevkine erersin. .

(LA İLAHE İLLALLAH) lâfzı, mübarekinin nefi ve ısbat ile birlikte bulunması ve böyle olmasında büyük bir hikmet ve büyük bir sırrın Hak tarafından ilânı vardır. Ona da devam et ve ehlini bulursan ondan tâlim eyle...

8) Sakın (LA İL ÂHE İLLALLAH) 'ın ehline düşman olma, onun Allah dostları ile dostluğu vardır.

Kelime-i tevhidin ehli olanların bilfarz yer dolusu günahları olsa yalnız şirk bulunmasa, Allah onları kadar mağfiretle karşılar. Allah'a düşman olan müşriktir. Ondan uzaklaşmalı. .

Bilmeyerek veya te'vile müsait ağızından bozuk şeyler çıkmış ise, bununla Allah'ın kullarına düşman olunmaz...

Allah'a düşman olduğu belli olmayan kimselere düşmanlık etme...

Allah'a düşman, müşriktir, dedik Fiilini söylemeyen de âsi, günahkâr (mü'min) veya daha akıbeti belli olmayandır.

Allah, kendi dostuna düşmanlık edene ilânı harb eder.

Allah'ın kullarına daima şefkât ve merhametle muamele et.

Allah, gâvuruna da dinsizine de rızık veriyor. Hattâ şefkât ve merhametini bütün hayvanat ve mahlukata teşmil et.

Onları yaradanın hatırı büyüktür, de.

9) Allah'ın, üzerine farz kıldığı ibadetlere devam et. Farzlar arasındaki nafileleri de kıl, işle.

Amelinden hiçbir şeyi küçük görme. Allah o ameli yaratırken hakir görmedi. Allah, her emrini itinâ ve inayetle vermiştir.

Farzların edasına itinâ eden, Allah'a en sevgili ibadetlerle kulluk etmiş ve yaklaşmıştır.

Farzları kendisine vazifei asliye kabul eden ve nefsinde tatbik eden Hak'kın gözü ve kulağı olur.

Seninle işitir, seninle görür, Hak'kın eli senin elindir. Sana hakkıyla biâd edenler, ancak Allah'a

biâd etmiş olurlar. Allah'ın eli onların elleri üzerindedir. Onların elleri Allah'ın eli olduğu

surette onların elleri üstündedir. Mubayaa ismi faildir. Fail Allah'tır. Onların elleri Allah'ın elidir.

Onların elleriyle Ailah-ü Tealâ mubayaa etmiştir.

Halbuki mubavaa edenler de onlardır. Nafilelere devam eden, Allah'ın sevgisine nail olur.

O kadar ki, Hak onun işitir kulağı, görür gözü olur.

Farzları eda eden de bunun aksi olduğu gibi farzlarda mecburi kulluk vardır. O asıldır.

Nafilelerde kulluk ihtiyaridir. Nafileye nafile denmesi zait olduğu içindir.

Sen de vücudda zaidisin. Çünkü Allah vardı sen yoktun. Sonra sen oldun. Vücut hades zaid oldu demek, sen vücut hakkında nafilisin, binaenaleyh senin için nafile denilen ameli yapmak lâzımdır.

Zira o, senin aslıdır. Farz olan amelleri de yapmak lâzımdır. Çünkü onlar da vücudun aslıdır ki,

Hakk'ın vücududur. Farzların edası ile sen onun

için oldun. Nafileyi eda ile de sen, senin için oldun. Sen onun için olmaklığın bakımından Onun sana muhabbeti, sen, senin için olduğun cihetteki muhabbetinden çok üstündür.

Kudsi Hadis: Kulum, farz kıldığını ibadetlerle bana yaklaştığı gibi hiçbir şeyle yaklaştı. Kulum, nafilelerle de bana yaklaşır. O kadar ki, onu severim. Sevince de işitir kulağı, görür gözü, tutar eli, yürür ayağı olurum. Benden isteyince mutlaka veririm. Bana sığınınca mutlaka onu korurum, işlediğim işler içinde, Mümin kulumun ruhunu kabzetmekteki tereddüdüm kadar, hiçbir şeyde tereddüt etmedim. O, ölümden hoşlanmaz. Ben de onu müteessir etmek istemem.

Allah muhabbetinin verdiği neticeye bak; kulun nafilesi de ancak, farzları ikmal ettikten sonra sahih olur.

Nafilelerin içinde de birçok farzlar ve nafileler vardır. Kıraet, Rûku, Sücud ve benzerleri farzlar gibi. Nafilelerde farzlann bulunması, farzları ikmâl ediyor.

Bir Hadis-î sahihde: Cenabı Hak, kulumun namazına bakın. Tainam mı, noksan mı? Tam İse, tam yazılır, eğer bir şey noksan ise, bakın kulumun nafilesi var mı? Eğer nafilesi varsa, farzını onlardan ikmâl ediniz. Buyurur, işte, ameller böylece zabta geçer.

Nafilenin mutlaka farzlardan aslı bulunmalı.

Farzlarda aslı bulunmayan, yeni uydurulmuş bir ibadet demektir. Zahir buna bid'at der. Ruhbaniyyet icad ettiler buyurur Resul-ü Ekrem. Bunlardan bir

kısmına, güzel adetlerdir der. Ve bunları icad edenler, kıyamete kadar sevap kazanırlar. Bunlar, Şeriatın aslına, ruhuna uygun olan bid'atler ki, bid'ati hasene tâbir edilmiştir.

Şeriate uymayan ve şer olanlar, bid'ati seyyie'dir. Kötü âdetlerdir, iyi âdetlere uyup, amel etmekte sevap vardır, lâkin, o iyi olan bir şeyi, Resulullah'dan sadır olmamıştır diye terk etmekde daha ziyade ecir vardır.

Resulullah'a sünnetlerde tabi olmaktan, sünnet olmayan şeylerde. Resulullah terk ettiği içüi terkine uymak, şeriatın ruhuna daha uygundur. Çünkü Resulullah, ümmetine birçok şeylerin teklifinden hoşlanmaz. Bu da güzeldir diye bir çok ibadetten ibda doğru değildir.

Kolaylaştırın güçleştirmeyin, müjdeleyin nefret ettirmeyin "Hadis"

Allah size kolaylık murad eder, güçlük murat; etmez. "Ayet"

Ahmet ibni Hanbel, kavun yemedi. Niçin ?, dediler. Resulallah nasıl yedi bilemiyorum da ondan, dedi. Radiyallalı-ü anh.

[Muhiddin-i Arabî hazretleri, bu dokuzuncu vasiyetinde çok büyük bir bahse temas etmiştir. Hülâsa bid'atlerin iyi olmadığı neticesine varıyor. O halde, Resulüllah'ın yapmadığı şeylerden kat'i surette kaçmak, yaptığı şeyleri nasıl yaptığını bilmeden, yapmaktan uzak durmak en emin tarikdir].

10) işlerine riayet ettiğin gibi, sözlerine de riayet et.

Sözlerin de amellerin cumlesindendir. Ağızdan çıkan her sözün, mutlaka yanında gözcüler vardır. Allah-ü Zül Celâl. Allah yolunda şehid olanlara ölü diyenleri yalancılık ile itham ediyor. Onlar, Ölü değil diridir buyuruyor.

"Şehid" insanda Nur-u [M] di bulunduğundan Hak, Şehid'e kıymet vermiştir.. "

Sözüne dikkat et. Allah, çirkin lâkırdıların aşıkâre söylenmesini sevmez. Şeriat'ın ölçüsüyle konuş, aşırı siline. . Meselâ Burç değişti, yıldız şöyle oldu da yağmur yağdı diyenler, Allah'a küfür, yıldıza imân ettiler.

Hadîs-İ Şerifte: insanları yüzükoyun Cehennesn'e sürükleyen, dillerinin söylediği sözlerdir.

Buyruldu. . . Yine Hadis-i Şerifte: Bir adam Allah'ın gazabını celbeden bir kelime söyler, ona da ehemmiyet vermez halbuki o kelime onu Cehennem'in yetmiş yıllık derinliklerine uçurur.

Bir kimse de, Allah'ın razı olacağı bir kelime söyler de onun götüreceği yeri bilmez. Halbuki o kelime, ona yükseklerin yükseğine çıkarır buyrulmuştur.

11) Sakın, elinle ruh sahibi bir mahlukun tasvirini yapma. Tasvir yapanlar kıyamette en şiddetli azaba giriftar olurlar. Tasvir yapanlara kıyamette denir ki,şu yarattığın şeyi dirilt veya ona bir ruh ver bakalım. Tabii veremez.

Hadis-i Kudsi'de: Benîm gibi yaratmaya yeltenenlerden daha zalim kim olabilir. Onlar, bir karıncayı veya bir buğday tanesini veya bir arpa

tanisini yaratsınlar imkânı mı var?.

Burada fotoğraf akla gelir. Bunun hakkında meşhur Mısır Müftüsü Abduh'un bir fetvası vardır. "El cevabı Safi fi ibahetil lifotoğ-rafi" risalesinde fotoğrafta üç buud olmadığından, bîr satıh üzerinde olması ve şahsın aynı olması bakımından taklid olmadığı ve fotoğrafta bir günah olmadığını ifade etmiştir.

12) Kardeşini. Hastaları ziyaret et. Onlarda ne ibret alınacak şeyler var. Aczini, Allah'a karşı fakrini düşün. Allah'ın, lutfuyla sana bahşettiği sıhhatini ve o sıhhatle yapmış olduğun ibadetlerini, Allah'ın İhsan'ı bil ve şükret. '

Allah, hasta kulunun yanındadır. Hastaya dikkatle bak. O daima Allah'a sığınır. Doktor da baksa, ilâçta alsa, şifayı Allah'dan bekler. Onun dili daima Allah'ladır. Kalbiyle Allah'ına iltica eder. Allah'dan gaflet etmez. Allah onunladır.

Allah-ü Zül Celâl, kıyamet gününde Ey Adem oğlu, ben hasta oldum da beni ziyarete gelmedin, diyecek. Ya Rab, Sen Rabbülâleminsin nasıl seni ziyaret edebilirim, deyince; bilmiyor musun falan kulum hasta idi onu ziyaret etmedin. Eğer ziyaret etse idin, beni onun yanında bulurdun. Yâni, hastanın dili ve kalbi, Ya ŞAFI diye feryad ediyor.

Ey Adem oğlu, senden yemek istedim de yedirmedin. Ya Rab. Sen Rabbülâlemin'sin ben sana nasıl yemek yedirebilirim. Bilmiyor musun falan kulum senden yiyecek istedi de yedirmedin.

Eğer ona yedirse idin, onu benim yanımda bulurdun.

Ey Adem oğlu, senden su istedim. Beni sulamadın. Ya Rab, Sen Rabbülâlemin'sin ben seni nasıl sularım. Bilmez misin falan kulum senden su istedi de onu sulamadın. Eğer onu sulasa idin, Onu benim yanımda bulurdun.

Resul-ü Ekrem buyurdular ki; Allah-ü Zül Celâl, zatını kulu menziline koydu. Binaenaleyh Allah'a huzur eden, her halinde Allah'ı zikreden, her yiyecek ve içecek isteyen Hak görür. Onun dileğini derhal yerine getir. Sakın me'yus etme. Hiç bir şey yoksa, tatlı dille güler yüz göster.

Senden yiyecek, içecek isteyen, seni Hak menziline çıkardı. Saîle dikkat et. isterken Allah adına ister onu, o halinde Öyle konuşturan Zâtın hatırına hemen sen de, varsa istediğini ver.

İmam-ı Hasan'la İmam-ı Hüseyin efendilerimizden, sail bir şey isterse, derhal vermek için güler yüzle karşılarlar ve meccanen ahirete muhtaç olduğumuz şeyleri götürmeğe gelen aziz kardeşim diye taltif ederlerdi.

13-) Sakın Kimseye zulmetme,Zulüm, insanı kıyamette karanlıklar içinde bırakır.

Zulüm, hak sahiplerine haklarını vermemektir.

Sıkışmış birini görür de, onun sıkıntısını giderecek kudretde sende varsa, bil ki senin malında, onun hakkı vardır. Onun haline muttali oluğun, hakkını vermek içindir.

Vermezsen mes'ulsün. Eğer mali kudretin yoksa,

tatlı dil ile ona yardım vazifendir. Senin için, ona maddeten yardıma hiç imkân yoksa, o zaman ona dua edersin. Bunları ihmâl eder yapmazsan zalimsin.

Saili kovma. Komşulara hediye vermek, açları doyurmak, susuzları kandırmak, çıplakları giydirmek, şaşırmışları yola koymak, suçlu ve kabahatlıları affetmek Din'dir. Dindarlıktır...

Sen de Allah'ın fakirisin. Allah'ın, âlemlerde hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. Bununla beraber duaları kabul eder. Muhtaç olanların ihtiyacını verir, zararlı şeyleri defeder, faydalı şeyleri ulaştırır.

Sen de, Allah'ından dileklerini yüz aklığın ile isteyebilmek için

elinden geleni yapmalısın.

Kudsi Hadis meali: Ey kullarım, zulmü nefsim haram kıldım. Kendi aranızda da haram küdmü.

Artık kimseye zulmetmeyin Kullarım, hepiniz şaşırmışdınız. Yalnız benim hidayet nasibettiğim kimseler müstesna. Benden hidayet isteyin, sizi hidayete ulaştırayım.

Kullarım, hepiniz açsınız. Yalnız benim doyurduklarını müstesna. Yiyeceklerinizi benden isteyin sizi doyurayım. Kullarım, hepiniz çıplaksınız yalnız benim giydirdiklerim müstesna. Benden giyinmeyi isteyin. Ben sizi giydireyim.

Kullarım, siz gece gündüz hatalar, suçlar işliyorsunuz. Ben günahlarınıza mağfiret ediyorum. Benden mağfiret İsteyin sizî affedeyim, mağfiret edeyim.

Bak, dikkat et. Hak Tealâ, bunların hepsini sen

istemeden veriyor, bununla beraber, istemeni emrediyor ki, isteğine icabet edip tekrar vermek için...

istemeden verdiğini, RAHMAN İsmi şerifinin tecelliyatı bil. istedikten sonra vereceğini beyan buyurması da, ihtiyaçlarını daima Rabbinden istemeyi sana talim içindir. Bunlar ayrı ayrı makamlardır.

Kulların yaradılışındaki hikmet, Allah'a ibâdet yâni, Allah'a tezellül ve ihtiyaçlarını açıklamaktır, ibadetlerin, Allah'a kulluk borcu olduğunu unutma. Allah'ı bilmek için yol, kulluk yoludur.

Sana vasiyetim: Hakkın emirleri ve nehiyleri karşısında teslimiyetle boyun eğ ve dersini al. Tâ ki, bu emirler ve nehiyelerinde senden istenilen nedir, bunu bilesin. Sakın istemeyenlerden olma. Birisinden istemeyen, umum hakkında da cimrilik etmiş olur.

Eğer, sözü uzattım, çok söylediysem, kendini levmet. Cahil İsen, öğrettim. Unutmuş isen, hatırlattım. Mü'min isen, Mü'minlere vâzu menfaat verir. Burada sen, ben yok. Hepimize vâzu menfaat verir.

Yukarıdaki Hadis'i Kudsi'nin tamamı, kullarım siz bana zarar yapamazsınız. Menfaat de yapamazsınız. Bunlara gücünüz yetmez. Kullarım, evveliniz, ahiriniz, insanların, cinleriniz, en Muttaki adamın kalbi gibi kalbe salıib olsanız bu haliniz, mülkümünden bir şey artırmaz.

Kullarım, evveliniz, insanların, cinlerinizin en fâcir adamın kalbi gibi olsa, bu haliniz, mülkümünden

bir şey eksiltmez. Kullarım, evveliniz, ahiriniz, insanlarınız, cinleriniz hep, düz bir yerde toplansa, benden isteseler, ben de herkese istediğini versem, bu verişimden hazinemden hiç bir şey eksilmez. İğnenin denize dalıp çıkması kadardır, iğne denizden hiç bir şey eksiltmez. Çünkü mücellâ olduğundan su almaz.

Hele şu beyana bak. Zat-ı İlâhisini kulu menzilesine koyunca, Allah'ı bilmeyen zayıf ruhlu insanlara, ne müthiş Saltanatını bildiriyor.

Dostum: Hadîs-i şerifteki işaretlere dikkat et.

Hadisin sonu da şöyle: Bunlar hep, sizin amellerinizdir. Sizin için onları depo ettim. Yine size iade edeceğim. Hayır gören, Allah'a Hamd etsin. Hayırdan başka bir şey ile karşılaşan, kendini levh etsin.

Hacet İstemek zillettir. Allah'tan başkasına, zillet izhar etmek şaşkınlıktır. Nefsine zulümdür vesselam...

14) ilmiyle amel etmeyen bir âlimi görürsen, İlmine hürmeten yine ona karşı edebli davran. Çünkü ilim, Allah'ın san'atıdır. Kötü huylarından dolayı ondan, tamamen ayrılma, Allah'ın sevdiği şeylerin sende bulunmasına çalış. Böyle yaparsan. Allah'ın sevgisine kavuşursun, saadet erersin. Kerametler diyan olan Cennet'te, ilâhî tecelliye mazhar olursun.

İnsan, sevdiği ile beraberdir. Allah'ın sevdiği şeyler çoktur. Vasiyet ve nasihat kasdıyle bâzılarını sana söyleyeyim:

Allah için süslenmek, bu, müstakil bir ibadettir. Hele namaz için mutlaka lâzımdır. Ey Adem oğulları, her namazda ziynetlerinizi alın emrine bak.

Birisi, Ya Resulullah ayakkabılarımın ve elbisemin güzel olması hoşuma gider dedi de Peygamberimiz, Allah Cemil'dir. Güzelleri sever buyurdu.

Allah'ın süs olarak, kullan için yarattığı şeyleri kim haram eder. Kimsenin haddi değildir. Bunlar, niyete tabi, niyeti güzelse, kimsenin bir şey demeğe hakkı yoktur. Allah'a karşı süslü bulunmak, en güzel bir haslettir.

Cebrail, çok vakit en güzel insan hazreti DİHYE suretine temessül ederde, Resulullah'a öyle gelirdi. Bu tecmili bilmeyen ve nefsinde tatbik etmeyen, birçok faziletlerden mahrum kalır. Allah'ın hususi muhabbetine eremez. El verir ki süslenende kibir, aceb, şımarıklık olmasın.

Allah'ın sevdiği şeylerden biri de, fitneye tutulunca, Allah'a dönmektir. Allah, fitneye uğrayıp da tövbekar olanları sever. Fitne ve musibetler, Allah imtihanıdır, insanlar, kendilerinin ne mal olduklarını, böyle imtihanlarla anlarlar. Lâf ile dâvalar sabit olmaz.

Fitnelerin en büyüğü, kadın, mal, evlâd ve mevki fitneleridir. Bunlarla imtihana çekilen .kimseye yaraşan, bunların aynına takılıp kalmamalı. Bunları ihsan eden Allah'a rücu edip; Ya Rab, bu nimetleri

sen verdin deyip şükretmeli.

Hadis'i şerifte şöyle varid oldu: Cenabı Hak, Hazreti Musa'ya, bana hakkıyla şükret diye varyetti. Musa sordu; Ya Rab, hakkıyla şükür nasıl olur? Ya Musa, Nimeti benden görürsen hakkıyla şükretmiş olursun. Buyurdu.

Bir insan, nimeti verene şükretmezse, Allah'ın hususi muhabbetini fevt etmiş olur. Netice, birçok nimetlerden de mahrum kalır. Kadın fitnesinden Allah'a rücu şekli: Kadına muhabbet, onda Hakk'ı görmeye vesile olmalı. Bunun iki yolu vardır Birinci: Erkeğin kadına muhabbeti, küllün cüz'e muhabbeti kabilindendir: Belki kadına muhabbet, bir şeyin kendi nefesine muhabbeti kabilindendir. Zira, kadın yaratılışında kendi şeklini gösterir.

Nasıl ki, insanı kâmil Hakk'ın Esmâ ve sıfatlarını göstermekle suret'i Hak ise, kadın da suret bakımından erkeğin ayinesidir. Bir şey, bakanın karşısında mücellâ ayna gibi parlak olursa, bakan onu değil, kendini görür. İşte, kadına olan muhabbetin şiddeti ona, kendini gösteriyor. Kendi de, Esmâ ve sıfat'ı İlâhiyenin tecelligâhı olduğundan Hakk'ın suretidir. Kadın ayinesinden, suret'i Hakkı görmekle Hakta fani oluyor.

Muhabbet'i haköca, Hak'da karar kılıyor.

ikinci yol: Kadınlarda teessür kabiliyeti vardır. Ona infisâl denir. Onlardan insan doğması yâni, iyân'ı emsâl'in zuhuru, tekvin sıfatına mahal olduklarıdır.

Görülenleri hep açığa çıkaran kadındır. Alemde görülen şeylerde hep, Esmâ'i Hakkın tecellisini

izhar ettiğinden, Hakdan hakkını alan her Esmâ, kadın kapısından zuhura gelmiştir. Binaenaleyh bu bakımdan kadına muhabbet, Allah'a muhabbettir. Muayyen bir kadına bağlılık, iki şahıs arasındaki ruhani münasebettendir. Bu da, ikinci bir münasebettir. Mal fitnesinden Allah'a rücuun sureti:

Mal ve servet sahiplerine bütün kalblerde meyi ve tazim vardır. İsterse balıyl olsun. Bâzı İşler, mal ile kolaylaşır. Arifler, malda da veçhi ilâhiyi aradılar. Malı olan karz'ı hasen (güzel Ödünç vermeğe denir) verir. Allah'ın karz'ı hasen verin emrine muhatab olur. Sadaka verildi mi yed'i llâhi'ye düşer, vuslata sebeb olur.

Kulum, senden yiyecek istedim vermedin derken Allah, kendini sail menziline tenzil ediyor. Ehli servet, verici mevkiinde bulunuyor

Mal muhabbeti fitnedir amma; insanı Allah'ın rızasına da götürür.

Evlâd fitnesinden Allah'a rücu:

Evlâd, babanın sim, ciğer paresi, ona muhabbet nefse muhabbettir. Allah, kulunu kendinden çıkan şeyle imtihan ediyor. Evlâdına muhabbeti, mükellef bulunduğu hukuku yerine getirmeğe, perde olacak mı olmayacak mı. Nebi Aleyhisselâm Muhammed'İN kızı Fatıma, sirkat etse idi onun da elini keserdim demekle, hakkı ikameyi tercih ediyor Ömer, oğluna haddi icra ediyor. Allah'ın hükmünü ifade, nefsine hiç sıkıntı gelmiyor.

Nefsinde Hakkı ikame ettiğinden dolayı, inşirah duyması evlât fitnesinden Allah'a nicuunu ısbat

ediyor.

Çocuğu ölüp de sabreden babaya, Cennet'ten başkası verilmez buyrulması, fitneden Allah'a rücuun mükâfatını gösteriyor.

Riyaset denilen Cah fitnesinden Allah'a rücuun sureti:

insanın içinde Öyle gizli şeyler var ki, insan kendini bilmez. Allah-ı Zül Celâl, zaman zaman onları meydana çıkarır, insan kendini bilmez.

Doktora muayene olan insan, kendini, bende ne var diye doktora sorar. Nefsini bilen, Rabbini bilir derler. Herkes nefsinin bilmez. Halbuki nefis, kendinin aynıdır.

Allah, o gizli hallerini çıkardıkça kendini bilmeğe başlar. Sıddıkların kalbinden en son. Riyaset muhabbeti çıkar. Söz ve riyaseti görünce adalet ve Allah'ın kullarına hizmet, Dini ihya, Mü'minleri muhafaza etmeyi nefsinde görür ve riyaset ister amma, nefsi için değil Allah için istediğinden. Riyaset yoluyla Allah'a gider.

15) Yatağa yatmadan evvel Vitir namazını kıl. Çünkü, uyuyan kimsenin ruhu kabzolunmuştur. Gelip gelmeyeceği de belli değildir. Vitri kıllarda yatarsan, Allah'ın sevdiği halde yattın. Zira, Allah Vitir', dir, Tek'dîr. Vitri'i sever yâni, Allah kendini sever. Seni kendi menziline tenzil ile, inayetini ve muhabbetini İzhar etti. Her aded'li şeylerde Vitri'e riayet et.

Ey Ehli Kar'an; Vitri'e riayet edin, emri vardır. Ehli Kur'an, Ehlullah'dır. Yemekte, içmekte hatta

sürme çekmekte Vitr'i gözet. Hıçkırık tutarsa, yedi yudum su iç. Mücerreb'dir.

Resul-ü Ekrem, daima Vitr'e riayet ederlerdi.

Resulullah, insanlara en güzel bir numunedir.

16-) Aldığı şeylerde ve verdiği şeylerde Allah'ını murakabe et. Mal, Evlâd, tyâl her ne ki alırsa, sabrını denemek içindir.

Sabret. Allah, Sabredenleri sever. Elinden çıkan her şeyhi ivaz'ı vardır. (Ivaz-karşılık) Allah korusun Rabbini bırakırsan işte, onun ivazı yoktur.

Allah, verdiği şeylerde de şükrünü imtihan eder.

Şükret. Allah,

şükredenleri sever. Ve şükredenlere fazlasıyla verir.

Hadis' i şerif meali: Aldığı, verdiği şeyler hep, Allah'ındır. Her şeyhi muayyen bir eceli vardır.

Eceli tamam olan gider, yerine başkası gelir.

Buna böyle inan, Allah ile ol. Her halinde, aldığını ve verdiğini görürsün. Her nefesin'de böyledir.

Allah'ı zikrederek geçen nefeslerine şükret.

Gafletle geçen lere de istiğfar et. istiğfar, Hakka dönmektir. Kul şanı'dır.

Resulullah'ın sünnetine uymak, her çeşit amellerden daha güzeldir. Buna uyun ki Allah sizi seve "insan, Resul-ü Ekremi kendine numune yapar ve işlerinde, sözlerinde, hallerinde Ona uymayı adet edinirse, o başka şeye muhtaç olmaz, onlar yeter, artar bile...

17-) Allah'ın, kullarında en büyük hakkı, şirk etmemekte Şirk iki kısımdır. Birisi açık şirk, diğeri gizli şirk'tir.

Her şeyi yaratan, alan, veren Allah'dır. Yalnız, dünyada birtakım sebebler koymuş, Alemde cari hadiseleri o sebeblere bağlamış. Onların sebebler, kanunlar olduğunu unutup onlara -neyletmek ve işlerini onlara bağlayıp Allah'ı unutmak, gizli şirk'tir. Mü'mine en zararlı şey, esbaba bağlı olmaktır.

Allah'ın varlığını, birliğini hemen hiç inkâr eden yaktır. Allah'ın ilah'hğında (MSbud'luğunda) şirk, açık şirk'tir. Dünya gavurlarının ekserisi, Evleviyet'le şirk edenlerdir. Allah'ı fiillerinde Birlemeyenler, gizli şirk erbabıdır.

Hadis'i şerif meali: Allah'ın, kullarında hakkı nedir bilir misiniz? Allah'a ibadet etmek, hiçbir surette şirk etmemektir.

[Nefyin siyakında vaki nekreler umum ifade eder.] Yani gizli ve açık şirk etmemektir. Sonra, Resulü ilah şöyle buyurdu:

Şirk etmeyenlerin Allah'a hakkı nedir bitirmişsiniz? Onlara azab etmemektir.

Şirkin iki nev'inde de azab vardır. Mü'min bilmeli ki; Esbab Allah'ın kanunları ve âdetleridir. Bîr şeyin meydana gelmesinde hakiki müessir değildirler. Allah, isterse esbabsız da yapardı diye inanmalı...

İnsanların en zayıf yerleri Rızık'dır. Rızkını servetinden gücünden, kuvvetinden veya efendisinden bilip onlara bağlı bulunanlarla, Rab'bim bana çalışmayı emretti. Rızkımı verecek.

Bunlar birer sebeptir. Bunlara sarılarak rızkımı aramak, benim vazifemdir. Bu âlem-de Allah'ın, âdeti ve kanunu böyledir, diyenler arasında fark vardır. Birisi. Mü'min ve mütevekkil'dir. Sebeblere bağlı olanlarda ise, gizli şirk vardır.

Kendini yokla, eğer, tamamen sebeblere bağlı isen, şirk'ten daha kurtulmamışsın. Senin için azap vardır.

Eğer, kalbin Allah'a bağlı, sebeblerin varlığı, yokluğu nazarında müsavi ise, Mü'minsin. Mütekki'sİN Allah'a şükret.

18) Aziz kardeşim. Büyükleme. Ve böyle bir sevdaya düşme. Parmakla gösterilmeğe heves etme. Seni kimse tanımazsa tanımasın. Allah'ın seni bilmesi kâfi.

Eğer, halk içinde bir mevki sahibi olmuş isen, bu Allah'ın bir lütfudur. Sana yakışan tevazu'dur. Herkes gibi sen de topraktan yaratıldın. O toprak senin anan'dır. Anasına karşı kibirlenen âsi olur. Anaya, babaya isyan haram'dır. Allah seni yükselttikçe sen, küçül. Riyaset peşinde olma. Riyaset, kıyamette hüsrân ve nedamettir. Riyasete ehl olan, riyaset peşinde dolaşmayandır. Mevki icabı eğer, çok hürmet görüyor ve çok hizmet ediyorlarsa, sen de Rabbine tevazu et. Ya Rab, bu hürmetler hep mevki ve rütbeyedir beni mağrur etme diye yalvar. Bil ki azlolunduğun gün, hiç birisi kalmaz.

19) Her Cuma, Cuma namazına gitmezden evvel

yıkan. Bir vacibi eda ettiğine niyetlen. Haftada bir gün yıkanmak, her Müslüman'a haktır. Onu Cumaya tesadüf ettir. Hem, temizlik yapmış olursun, hem de Hakk'ın rızasına erersin.

20) Cidal'i bırak. Haklı, haksız cidal (kavga) Mü'mine yakışmaz Hadis'i şerif de; Haklı da olsa, cidali terk eden kimseye, Cennetin ortasında bir köşke kefilim. Şaka da olsa yalanı terk edene de Cennetin ortasında bir köşke kefilim buyurdu.

21) Güzel huylu ol. Daima iyi huylarını göster. Kötülerinden kaçın. Resulullah, iyi huyları tamamlamak için gönderildim, der. Yine, iyi huyluya, Cennetin en âlâ yerinde bir köşk verileceğine kefilim buyurur.

Evet, iyi huyunla herkesi memnun etmek mümkün değil amma, sen, daima Allah ile sohbettesin. Rab'bimiz buna müsaade etti, de. Nerede olursanız olun O, sizinledir buyurdu.

Resulullah'da Ebu Bekr'e; mahzun olma. Allah bizimledir, dedi.

Musa .ve Harun'a; Ben sizinle beraberim, işitirim, görürüm buyurdu.

(yi huylarımızın çoğunu, Allah'ımızın sohbetine tahsis edersek, yani Allah'ın razı olduğu şeyleri yapar, razı olmadıklarından kaçınırsak, o zaman işlerimiz, Allah ile olmuş veya halk ile olmuş, bu uğurda halk bizden memnun olacakmış veya olmayacakmış, onların ehemmiyeti kalmaz.

Mümin olanlar, Allah'ın razı olduğu şeylere razı

olurlar. Allah'a düşman ise, onların bizce hiç kıymeti yoktur. Onlar ister darılsın, ister yarılsın, Allah düşmanlarıyla dostluk kurulmaz.

İşlediği şeylerde Hakkın rızasını gözetip, Allah için iş yapan-ların bütün Müminlere hatta, zimmi'lere faydası vardır. (Zİmmi - Müs-lümanlar ülkesinde yaşayan ekalliyet).

Mü'minin, yaratılmışların hepsine karşı yapacağı işlerde, Allah'ın halikı vardır. Melek, Cin, insan. Hayvan, Nebat, Mâden, Cemad Mü'min, gayri mü'min kim olursa otsun herkesle, her şeyle güzel geçinmek, güzel muamele yapmak, her mü'minip Allah'a karşı borcu Allah'ın da her mü'minde hakkıdır.

Bu iyi veya kötü huylar ve bunların tatbiki, şerefli bir ilimdir, her mü'min bundan sorumludur.

Peygamberimiz, Dinin bu kısmında da en yüksek mertebeyi ihraz edendir. Kur'anda: [Hiç şüphesiz Sen büyük bir ahlâk üzerindesin] buyrulmuştur.

22) Hicret et. Gâvur memleketlerinde oturma.

Gâvur içinde oturmak, islâm dinine ihanettir. Ve onlara yardım demektir. Sakın onların tab'asına geçme.

Hadis'i şerifte şöyle varid oldu: Müşriklerin içinde ikamet eden müslümanlar'dan Ben biriyim. İslâm kelimesinin itibarı kalmıyor. Nefislerine zulmederek yaşayan kimselerin canlarını Melekler alırken onlara derler ki; Siz ne işte idiniz? Onlar da; biz, aciz kimselerdik derler. Melekler de onlara; Allah'ın Arz'ı geniş değil miydi, siz de hicret

edeydiniz derler, işte onların varacakları barınacakları yer, Cehen-tıcnı'dır. Ne fena bir yerdir o.

Mühiddin.-i Arabî der ki biz, şimdi müslümanları Beyt'i Makdesi ziyaretten men ediyoruz. Çünkü orası [Ehli Salip ordularının kudüs'ü işgal altında bulundurduğu zamanlar] gâvurların elindedir. (Şimdi de Öyle).

Hicret: Bir mânası da, Allah ve Resulünün, zem ettiği kötü huylardan hicret etmektedir. Yâni, Allah'ın nehyettiği şeyleri bırakmaktır.

23) Her halinde ilmi istimal et. Hakiki cömert, nefesine ilim ile cömertlik edendir. Öğrenir, öğrendiği ile amel eder. Bilmeyenlere öğretir. Hadis'i şerif meali: Allah'ın, beni ilim ve hidayetle göndermesi, yağmura benzer. Yağan yağmur, münbit yerlere isabet ederse, nebatatı bitirir. Bâzan da çorak yerlere isabet eder bir şey bitirmez amma, suyu da çekmez. O su ile arazi sulanır ve içilir. Bir yer daha var ki, ne nebat bitirir, ne de su muhafaza eder.

İlmi öğrenip başkasına öğreten ve ilmiyle amel eden, birinci sınıf gibi, ilmi öğrenip başkasına öğreten, ikinci gibi, ilmi öğrenip, kendinde kalan ve amel de etmeyen, üçüncüye benzer. Ne nebat bitirir, nede suyu zapteder.

Kardeşim, Sen, ilmi öğrenip amel edenlerden ol ki, Allah, sana Nur versin. Bu ilminle amel edersen, ikinci bir ilme varis olursun. O, Allah'dan gelen bir ilimdir. O, ancak sünnet'i şerife riayet sayesinde

Allah'dan gelen bir feyzdır. Bitmeyen, sonu gelmeyen ilimlerdir. Ve şerefli ilimdir. Sakın, ilîmsiz hocalardan olma. Başkasına faydan olsa bile, kendini yakarsın, ilmîyle amel eden hocalar Mürşit'lerdir.

24) Allah'ın mü'min kullarına selâm vermek, yemek yedirmek, ihtiyaçlarına koşmak, suretiyle sevgi göster. Resulullah şöyle temsil buyurdular: Muhabbet Esirgemek ve Merhamette, mü'mimler bir cesed gibidirler. O cesedin bir azasında ağn olursa, vücudun her tarafından o ağrı duyulur. Mü'min kardeşleri hakkında bunu böyle düşünen, kardeşinin ferahıyla ferah, ezası ile müteezzi olmalıdır. Eğer, bu hal görülmezse, Din kardeşliği tahakkuk etmemiştir. Demek, mü'min'olunca kardeşin çoğalıyor, bir de mü'min Allah'ın isimlerindendir.

Sureta, bu ismi taşımak, nesebini Allah'a bağlamaktır. Mü'min, mü'minin kardeşidir. Onu terk etmez. Böyle Mü'min olan, işleriyle, sözleriyle, haliyle bunu tasdik eder. Öyle olunca, Allah'ın hıfzına girer.

Peygamberler mâsum'dur. Allah dosttan da Mahfuz'dur...

25) Her hangi bir musibete uğrarsan, mahzun olma. "Biz Allah'ın kuluyuz ve neticede Allah'ımıza döneceğiz" de.

Hazreti Ömer derdi ki; Hiç bir musibet görmedim. Mutlaka onda, üç nimet vardır. Biri, o musibet

Dinime gelmedi, ikinci, bu gelenden daha büyük olsaydı halim ne olurdu. Allah, o büyük felâketten korudu. Üçüncüsü, günahlarıma kefarete oldu. Müminin dünyada bir çok musibetlere müptelâ olması, temizlenmesi içindir. Tâ ki, ter-temiz ahirete göçe.

2.Bölüm

26) Kur'an okumaya devam et. Düşünerek, Allah kelâmı okuduğunuz bilerek oku. Kur'an, Hazreti Muhammed'e gelmiştir. Sen, bu Allah kelâmını okurken iyi kimselerin sıfatlarını görünce onlar gibi olmaya çalış. Kötü insanların sıfatlarını okuyunca onlar gibi olmamaya gayret et.

Kur'anı okurken, Kur'an ile, Kur'an'da olanlarla ol. Yalnız okumakla kalma, nasıl ki hafız olmuşsan, içindeki emrolunan amelleri de Öyle hıfzet. Ve işle.

Kıyamet gününde en şiddetli azap, bir âyeti belleyip de sonra unutana olacaktır. Bir âyetin hükmünü öğrenir de onu nefsinde tatbik etmezse, o âyet,yarın mahşerde onun aleyhine şahitlik edecektir.

Allah'ım zikretmek isteyenler de, Kır'andaki zikirlerle zikretmelidirler.

27) Dinine faideli olan kimselerle arkadaş ol. İlmiyle, ameliyle, güzel huylarıyla seçilmiş kimselerin sohbeti insana fayda verir.

Tenha yerlerde Kur'an okumak, Allah ile olmaktır.

Kur'an okumak en büyük zikirdir. Kur'an okuyanlar, Allah'ın has kullarıdır. Kur'anda Allah'ın güzel isimleri vardır. Onlar Allah'ın ahlâkını bildirir. Sen de onlarla ahlaklanmağa çalış.

Allah'ı zikreden insanların içine karışıp da, onlardan olmayan bir kişi, Allah'ın rahmetine kavuştu. Artık sen düşün. Allah ile, Allah'ın kitabı ile olanlar, ne kadar rahmetine gark olur.

İyi dost, misk satan gibidir. Hiç olmazsa güzel kokusundan istifade edilir. Kötü arkadaş da, körük çeken gibidir. Üzerine kıvılcımı sıçramasa bile dumanı gelir.

İyi olduğunu zannettiğin kimseyi, kötülerle düşüp kalktığını görürsen, iyi zannettiğin kimseye kötü zanda bulunma da şöyle de:

Benim kötü ve şerli gördüğüm adamlar iyi adamlarmış ki, iyi kimse ile düşüp kalkıyorlar. Ben, onlara su'i zanda hata etmişim, de. Yâni, münasebeti hayırda gör, şerde görme.

Allah-ü Zül Celâl, hüsnü zandan dolayı kıyamette kimseye suâl sormayacaktır. Amma, su'i zanda sorgu var. insanların, en çok gaflete düştükleri yer burasıdır. Allah'ı zikredenin hayatı muttasıldır.

Ölümle sona ermez. O daima diridir. Harp şehidlerinden daha üstün bir hayata ermiştir. Zikredenle etmeyenin benzeri, ölü ile diri'dir. Zikreden diri, zikretmeyen ölüdür.

28) Nefsinde ve elinin altında olanlara da Kur'anın hükümlerini, cezai Kısımlarını tatbik et. Çünkü, herkes çobandır. Güttüğünden mes'uldür. Nefsine sözün geçer. Nefsin ve azaların üzerinde hakimsin.

Vazifeni yapmalısın. Hatırına hayır ve şer bir şey gelirse, şeriate müracaat et. Hükmü şeriaten al.

29) Sadakaya devam et. Ahirette çok büyük mükâfata nail olacakların içinde, sadaka veren erkeklerle, sadaka veren kadınlar da vardır. Sadaka, farz zekât vermek gibi. Nafile de olur. Farz olan sadakayı verenler, bencillikten kurtulurlar.

Nafile sadaka verenler de büyük derecelere ererler. İnsanların mallarında zekâtтан, başka daha oirçok haklar vardır. Meselâ, düşkün bir kimseyi görünce, ona hediye ve karz (ödünç) olarak yardımda bulunmak insani ve Islâmi bir vazifedir.

İnsanın fitratında cimrilik vardır. Binaenaleyh sadaka, nefse en ağır gelen ibadetlerdendir. Sadaka verenle vermeyeni, Peygamberimiz, demir halkalardan örülmüş cübbeyi giyene benzetmiştir. Cübbe, lügatte süngü demirinin ağaç kısmına girdiği yere denir. (Burada palto gibi şeylerdir.) Şöyle ki, evvelâ, giyerken demir halkalar bir biri üzerine gelince biraz sıkar amma, yavaş yavaş tamamen vücuda yerleşince, genişler ve yerde sürünen parçalar ayak izlerini örter. Giyemeyenin kollan askıda kalır. İztıraptan kurtulamaz. Sadakayı da vere vere iyice hazmetmeli. Demir siper içine girmeli. Düşman kılıncından korunmalı. Bahil olup elini, ayağını askıda bırakıp, işe yaramaz bir hale gelmemeli.

Sadakayı, vücut sıhhatte, ağız tadı yerinde, parayı harcayacak çağda iken vermeli. Yoksa, hayat bitmiş, eller yana gelmiş, mide hazmetmez olmuş, hayattan ümid kalmamış, bu halde sadaka

verilmemesini emrediyor. Dinlerlerse zararı yok. Amma, kim dinleyecek. Zaten, o hale gelene kadar bu işi bırakmaklığın, cimriliğin en büyük delilidir. Bil ki rızkını kimse yemez. Bütün mahlukat toplansa, rızkına mani olmak isteseler olamazlar. Elinde bulunup da başkasına aid olan rızkı da elinde tutamazsın.

Hatırına sadaka vermek gelince, verdiğin sadakayı sen vermedin. Hakikatte başkasına aid bulunan bir şeyi sahibine vermek suretiyle elden çıkardın.

Yalnız sadaka kasdıyle verdiğin için metholunuyorsun. Sehi'sin, kerim'sin,

Eğer elinden o malı çıkarırken tereddütlü veya zorla vermişsen ve verdikten sonra, ben verdim gibi bir tavrı cahilane takınmışsan, bu haline tövbe et. Resulullah, cahaletten ve kendisine cehalet yapılmasından Allah'a sığınırdı.

30) insanın, en büyük düşmanı nefsi emmaresidir. Nefsi emmare, daima kendi arzu ve heveslerini yaptırmak ister, insan da nefis ve hevasına muhalefet etmekle memurdur. Binaenaleyh bilen ve nasihati kabul eden, hayatı boyunca mücahadededir. Biraz nefsine müsamaha eden helak olur. Olgun bir irade sahibi oluncaya kadar he-vayı hevesine uymamak, büyük harbe devam etmek lâzımdır.

31) Kış günlerinde soğuk su ile abdest alınca, dikkat et. Kuru bir yer kalmasın. Abdest azalarını tamam yıkamak demektir. Günahları mahveden, dereceleri yükselten, bir temizliktir. Yaz günlerinde de hararetin elemiini gidermeğe niyet et. Vücuduna

zarar veren şeyleri def etmekle de ecir kazanırsın. Serinlemek ve telezzüz için abdest alma. Ecir kazanamazsın.

32) Her Müslümana, Müslüman olduğu için hürmet et. Hakkına riayet et deme ki, bu sultandır, bu zengindir, bu büyüktür, bu küçüktür, bu fakirdir, bu hakirdir, kimseyi tahkir etme. Islâmın hepsini bir şahıs farz et. Müslümanlar da onun azalarıdır. Gözü ağrısa her tarafında duyulur, başı ağrısa her yerinde ağrı hissedilir.

Mamafih her azanın bir makamı vardır. Meselâ, bir şeyi görmek için göz açılır, kulaklar değil. Bir şeyi işitmek için de kulaklar açılır, gözler değil. Öylece her Müslüman İslâmlıkta müsavi görür, her birine de lâıyk olduğu, hakkı olan şeyi verir. Meselâ, Alime tazim et, sözünü dinle, cahile nasihat et, bilmediklerini öğret, gafili gafletten uyar, itaatli olanı tebşir et, itaatsiz olanları da Allah'ın azabıyla korkut. Sultanın sözünü dinle, günah olmayan emirlere itaat et. Küçüklere rıfk île, merhametle, şefkatle muamele et. Büyüklere tazim et.

Hadis'i şerif meali: Küçüklerimize merhamet etmeyen, büyüklerimize tazim etmeyen bizden değildir.

Asi, günahkâr da olsalar, bütün halka merhametli ol. Çünkü, hepsi Allah'ın kulu ve mahlukudur. Her ciğeri yanık olanı sulamada ecir vardır.

Benî israil alüftelerinden biri, bir kuyu başında hararetten ciğeri yanmış bir köpeğin dolaştığını gördü de ayağından meşini çıkardı, su doldurdu, o

köpeğe içirdi. Allah bunu kabul etti, onun kabahatlerini affetti de Cennetine koydu.

Artık sen düşün. Bir insana, hele bir müslümana yapılan iyiliği. Hayır'ı, hayır olduğu için yap. Serden, şer olduğu için kaç. insanların metîn ve zemmine kulak verme..

33) İşlerinde Ömer gibi ol. Hazreti Ömer [Allah yolunda bizi aldatanlara aldanıveririz.] derdi. Kardeşim, bir kimse seni Allah yolunda aldatmak isterse, sen de onun bu dalaveresine vakıf olursan, ona aldanmış gibi görünmen, hile ve hurdasını yüzüne vurmamak, onu mahcuh etmemek, arkasından onun ıslahına dua etmek, şefkat göstermek güzel huylardandır, tmân ve islâm alâmetidir. Mü'm in al-danıverir ve cömertlik gösterir. Münafık aldatır, Fesad saçar. Müslüman kardeşlerine don, gömlek ol. Nefslerini, ırzlarını, evlâdlarını koru. Çünkü sen onun kardeşisin, ayna gibi gör, kendine bak Hiçbir suretle ezalandırma. Hatta ezalanmışsa, onu ezadan kurtar. Çünkü, bir şeyin Nef i onun yüzü ve hakikatidir.

34) Komşu ve yakınlık haklarını koru. Kimin evi daha yakın ise, onu tercih et. Çünkü Allah'ın sana ihsan ettiği nimetlerde komşularının hakkı vardır. Onlara ikram ederken en yakın komşundan başla. Komşularından zararı defet, isterse kâfir olsun. Onun da komşuluk hakkı vardır.

Acaib bir hikâye: Bir köylünün avlusuna çekirgeler iner. Başkaları çekirgeleri avlamak için gelirler. Onları ellerinde aletleriyle görünce, ne var diye sorar. Onlardan lâtife tarzında, senin komşuları avlamaya geldik derler.

Hane sahibi; mademki onlar benim komşularımmış, yemin ile söylüyorum ki, onları avlamaya sizi bırakmam der ve kılıncını çeker. Komşu kelimesine riayeten bunu yapar.

İmam-ı Malik'e, deniz domuzu yenir mi, dediler de, haram, dedi. O balık değil mi, dediler. Siz hınzır dediniz, buyurdu.

[Çekirge yenilir amma, afet olan çekirgeler değil. Afet çekirgesi bir iş görmektedir. Biyolojik olarak vücudunun hıltı asiddir. Mideye zararlıdır. Bir azabın tecellisine vesiledir. Belki bir afatı refediyor, belki bir haramı kaldırıyor. Daha mühim bir sebebi vardır. Amma, açıklanmaması tenbih edilmiştir.]

Komşunun ezasını, güzel bir tarzda karşılamalı. Bir köylü Resulullah'a geldi. Ve dedi ki: Sana Kur'ân geliyormuş, en fasih kimseler bile ona muarefe edemiyorlarmış. Benim sözlerimi dinle dedi ve iyi huylara dair üç beytini okudu. Sana gelen Kur'ân 'da bunların benzeri var mı dedi. O zaman Resulullah, (F U S S I L E T) suresinden şu, iki âyeti okudu. Ayetlerin meali: "İyilik, kötülüğe müsavi olmaz. Sen kötülüğü en güzel huy ne ise, onunla karşıla. O vakit görürsün ki, seninle arasında düşmanlık bulunan kimse bile, sanki senin yakın dostun olmuştur.

Bu güzel huya, sabırlı olanlardan başkası kavuşturulmaz. Buna, büyük bir nasibe malik olandan başkası eriştirilmez". O, fasih köylü şair dedi ki; buna erişilmez, bundan güzeli de olmaz. Bunu insan söyleyemez. Sen Resulullah'sın ben de iman ettim. Evet, Kur'ân-ı Hakim'in icazını onlar anladılar.

Kardeşine, zalim de olsa, mazlum da olsa yardım et. Zalim kardeşine şeytan vesvese verdi. Onu, başkasına zulmetmeye sürükledi. Şeytanın bu vesvesesini, ondan defetmek için yardım et. Senden yardım bekleyenden elini çekme.

Allah, hiçbir şeye, hiçbir yardıma muhtaç olmadığı halde; Muhammed suresinde: Eğer, siz Allah'a yardım ederseniz O da size yardım eder buyurdu. Allah'ın yarattıklarını hakir görme. Allah, onları yaratırken hakir görmedi. Kadınlara hitaben; sakın komşularınızın hediyelerini hakir görmeyin isterse bir paça (koyun ayağı) olsun.

Tahkir, cahilliktir. Lanet, sövmek, bağırarak, çekiştirmek komşuluğa yakışmaz. Dilini de kötü sözlere alıştıрма.

35) Kibirden, bir kibre delâlet eden şeylerden çekin. Elbisen de. yürüyüşünde kibir alametleri bulunmasın. Kimseden bir şey isteme. İyice muzlar kalırsan (ki Allah seni o hale bırakmaz) Bilfarz o hale düşmüş isen, tese'ül ihtiyaç kadar caizdir, ihtiyaçtan fazla tese'ül cerahattir. Mahşere her yeri yaralı, çıbanlı olarak gelir.

36) Ensar'a mensub bir kadın veya erkek görürsen;

düşmanın da olsa ona muhabbet et. iman alâmeti, Ensar'ı sevmektir. Ensar'ı kiram kalmadı deme.

Ensar demek, Allah'ın dinine yardım edenler demektir. Hangi zamanda olursa olsun Allah'ın Dinine lisanı ile, işleriyle, kalemiyle yardım edenler Ensar'dır. Onlara muhabbet imandır.

"Ey iman edenler Allah'ın yardımcıları olun" (El Saf suresi âyet 14)

Bir kişinin dahi olsa hidayetine sebep olanın hayrı, güneşin doğduğu yerlerin hepsinden hayırlıdır.

37) Doğru söyle. Emanetleri yerine eda et. Vaadinde sadık ol. Yalandan içtinap et. Hain olma, vaadinden dönme. Birisiyle kavga edersen haktan ayrılma. Yalan, hainlik, vaadinde durmamak münafıklık alâmetlerindendir.

Bir insan yalan söylense, onun pis kokusundan Melek, otuz mil uzaklaşır. Şeytan bile insana fenalığı emredince, insan onu işlerse, Allah'tan korkusundan şeytan, onun yanından kaçır. Hemen nedamet duymasındandır.

Şu mânevi kokuyu duy, Şeytanın kaçışından ibret al. Şeytan insana küfret der de, o küfür edince, ben hakikaten senden uzağım çünkü ben âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım der.

(Haşır suresi âyet 16) Allah'tan* korkmayan, şeytandan eşed değil mi?

38) Züppelik etme. Bu kelime Arabca'da (Elbezaze) kelimesinin zıddıdır. Bezaze, babayani, olduğun gibi, yaşadığın memleketin göreneğine uygun bir şekilde yaşamak de"demektir ki imandandır.

39) Haya'lı ol. Allah'da haya'lıdır. Haya'lı olanları sever. Kıyamette; İslâmiyette ihtiyarlamış, saç, sakal ağartmış olanlardan,

Allah haya eder. Yâni, onları affeder, azap etmez. Çünkü, Haya'nın mânâsı terk etmek demektir.

Allah, sivri sineği misâl getirmekten çekinmez Ayetinde de bu mânâyadır. Müşrikler, güya kendi akıllarınca, Allah büyüktür, sivri sinekle falan misâl vermez dediler. Halbuki en büyüğünü yaratmakla en küçüğünü yaratmakta fark yoktur. Belki sivri sineği fil suretinde yaratmak daha acayibdir.

riaya'nın insanda yeri çoktur. Haya bir san'attır ki menfaati, her şeyde, onu gösterene aittir. Haya, utanacak bir şey yapmamak değildir.

Mü'min, her yerde, her halini gören ve bilendir, Allah'ından utanır dünya ve ahirette kendini mahcup mevkie düşürecek bir iş işlemez. İşte bu hal, Haya'dır. ilaya imandandır buyrulması, sahibini günahlardan men ettiği içindir.

Peygamberimiz, hayanın hepsi hayır'dır. Hayadan ancak hayır gelir. Utanmaya en lâıyk olan da Allah'dır buyurdular.

40) Nasihat et. Çünkü nasihat Dindir. Kime nasihat edeceğiz diye sordular da Peygamberimiz, Allah'a, Resulüne, İslâm büyüklerine ve herkese buyurdular.

Nasihat edenin çok ilme ihtiyacı vardır. Hatta yalnız bilgi kâfi değil. Akıllı, fikri de sahili olmalı. Önünü, sonunu düşünmeli. Mizacı da bozuk olmamalı. Şeriatı bütün teferruatı ile yâni,

mezheplerin hepsinin esaslarını bilmeli. Ahvalı, zamanı da bilmeli. Hiç bir garazı bulunmamalı. Eğer, bunlar bulunmazsa hatası çok olur.

İyi huylar içinde, nasihatten daha dakiki yoktur. Hakiki nasihat edenin dostu az olur. Çünkü, halkın çoğu neveyi hevese kendim kaptırmış kimseler olduğundan, Nasılım sözü onlara acı gelir. Nasılı, İğne iplik manasınadır. Nasihat eden, insanları saadetlerine rabteder.

Allah'a nasihat; Allah'dan günahkârlara, Allah'ın affını ve mağfiretini istemekle ve onlara şefaet etmektir.

Resulullah'a nasihat; Peygamberliğini lastik ve onu sevmektir.

İslâm büyüklerine nasihat; haklı İşlerinde onlara yardım ve emirlerine itaat çimektir.

Herkese nasihat; Dünya ve ahiretlerine yarayan faideli şeyleri onlara öğretmektir.

41) İki namaz arasındaki haline riayet et, bir namazı kıldıktan sonra ikinci namaza kadar, arada hiç lakırdı etmeyen kimsenin, kitabı Arşın altında, hususi yerlere konur.

İzah: İki namaz arasındaki boş vakitlerinde günah olan işler ve sözlerden ictinab eder. Amel defterine sevaplar yazdıran işler ve sözlerle iştigal eder. Ve bu hal ile ikinci namazını da kıalarsa, bu iki namaz arasındaki amellerini bildiren dosyası, yücelerin yücesi makamlara gider. Ve oralarda teşhir edilir.

İki namaz arası olmayan zaman yoktur. Böyle olunca, boş vakitlerine dikkat et. O vakitlerde de sana fayda verecek hayırlı işlerle meşgul ol, duaya

nasihat olunuyorsun. Vakitler çok kıymetlidir. Geçenlerin telâfisine imkân yoktur Elde olanların kıymetini bil, mâ-lâyani ile geçirme. Müslümanlığın güzelliklerinden biri de faydasız şeyleri terk etmektir.

42) Cemaatle namaza devam et. Camilerin hikmet-i vücudu, farz namazlarını içinde kılmak içindir. Ezan ve kamet de bunun için emrolunmuştur. Yalnız kılmakla Cemaatle kılmak arasında yirmi yedi derece faik vardır. Yalnız kılmada (Settar) ismi tecelli eder. Cemaatle kılmada (Adül) esması tecelli eder.

43) EVVABİN(Lugat inanası muteber'dir. Allah'a dönenler demektir) namazına da devam et. Bu namaz halkın meşgul bulunduğu sabahla öğleye, öğle ile ikindiye, akşamla yatsı arasında kılınır.

Gece uyuduktan sonra kalkıp, şafaktan evvel kılman DUHA namazı sekiz rek'attir. Akşamla yatsı arası Evahin namazı, altı rekattir, Teheccüd namazı sekiz rek'atten on iki rekate kadar kılınır. Bu namazlar hep sünnettir. Kılanlar feyzine ererler.

44) Yemekte, içmekte haram şeylerden korunmak nasıl lazımsa, sözlerde de öylece lâzımdır. Nasıl bileceğim dersin; şöyle, içine sıkıntı veren, başkasının görmesini, duymasını istemediğin şeyler hep günahtır. Bir de, kalbine şek, şüphe veren şeyleri bırak. Kalbinin razı olduğu, hak dediği şeyleri işle. Bu hususta fetvayı kalbine sor. O, sana helâl mi yoksa haram mı söyler.

Eğer, sorduğun mes'elede kalbin biraz duraklarsa, ondan vazgeç. Peygamberler yoluna git. Ve

iktisade riayet et. Peygamberlerin âdetleri bu idi.

Dünya işlerinde pek acele etme. Ahıret işlerini vaktinden te' hir etme. Çoluğun çocuğun için çalış. Allah yolunda çalışmış sayılırsın. Hele, selâvat'ı şerife çok devam et...

45) Allah için bir şeyi deruhte etmişsen, onu bozma. Ondan daha hayırlı bir şey işlemek hatırına gelirse, deruhte ettiğin şeyi yap. ikinci hayırlı hâtıra Seylan'dandır. Birinciye terk ettirmek için getirmiştir. O, hatıra geleni de işle. Şeytanı kahredersin. Çünkü, şeytan birinciye terk ettirmekle ahdini bozdurmak ister.

Meselâ akşamla yatsı arasında Kur'an okumayı âdet edindin. Bir müddet sonra bir hatıra geldi. Bu vakitte namaz kılsan daha efdâl diye ilka olundun namaz kılıp da Kur'an okumak âdetini bırakma. Kur'-anı OKU hem de nafil namazı Kıl. Böyle yaparsan şeytan seni değil, sen şeytanı aldatmış olursun.

Sıla-i Rahmi terk etme. Rahim rahmandandır. Allah ile aramızda nesep karabeti var. Sıla-i Kabineden, Allah ile olan akrabalık haklarını da yerine getiriyor. Çünkü rahim, rahmanın damarlarındandır.

Sıla-i Rahmi terk eden, rahman ile alâkasını kesiyor demektir.

Dünya ve Ahiret nimetleri hep Allah'ın Rahman ismi şerifinin tecellileridir.

Birisi seninle istişare ederse, ona hakkı söyle, hakkı göster, sakın hıyanetlik etme. Hakikat ne biliyorsan onu söyle. Müsteşarın emin olması

lâzımdır.

Sakın, altın ve gümüş kaplardan yemek yeme, ipekli elbise giyme.

Korkunç bir rü'ya görmüşsen, uyanınca sol tarafına üç kere üfle. Ve (Allah'ım, bu gördüğüm rüyanın şerrinden sana sığınırım) de, daha yatacaksan başka tarafına dön. Ve o rü'yayı kimseye söyleme.

Sözüme dikkat et.

(Altın, gümüş ziynet olarak kadınlara mübahtır. Altın, gümüş kaplardan yemek yemek, kadınlara da haramdır.)

Çok kimseler istiaze ederler, amma başkalarına söyledikleri için zarar görürler. Sen söyleme, Rü'ya kuşun ayağına takıdır, söyleyip tâbir edilince, tâbir edildiği gibi düşer.

Güzel kokular kullan. Her abdestte misvak tutun.

Ağzın temizlenir, Allah senden razı olur. Misvak tutunup kılınan namaz, misvâksiz kılınan namazdan yetmiş kat efdâldir, diye rivayet var.

Yalan yere yemin etme. Yalan yemin, sahibini günaha sokar. Beldeleri harab eder.

46) Esnemek şeytandandır. Onu kes ve esnerken ses çıkarma. O ses şeytan sesidir. Namaz içinde aksırmak da şeytandandır. Amma namaz haricindeki aksırmak nimettir. Binaenaleyh Hâmd lâzımdır.

Falcılık ve faydasız oyunlar, eşyanın hareketlerinden kötü mânalar çıkarmak, meselâ baykuş öttü, tavşan geçti. . . gibi şeyler, Müslümanlıkla bağdaşmaz.

Câmiye tükürme. Cami duvarına, kibleye karşı da

tükürme. Kibleye karşı ve kibleye arka çevirerek abdest bozmak da caiz değildir.

Yemek yemezden evvel ellerini yıka. Yemek yedikten sonra hem ellerini hem de ağzını yıka. . .

Hizmetçilere ağır işler emretme. Eğer yapılacak iş ağır ise, onlara yardım et. Çünkü onlar da senin gibi insandır. Yemeklerine, elbiselerine iyi bak.. .

Bir eve gelersen üç defa izin iste. Kapı arasından içeriye bakma. Eğer izin çıkmazsa dön ve darılma. .

Yetmiş bin Kelime-î Tevhit okumak suretiyle nefsinin Cehennemden azat ettir. Şeyh Ebu Rebi der ki; bir sofrada yemek yiyecektik. Benim de okunmuş yetmiş bin Tevhid'im vardı. Hiçbir yere de bağışlamamıştım. Bizim soframızda genç, Salih bir delikanlı da vardı. Keşfi açıktı. Elini yemeğe sundu ve ağlamağa başladı. Ne oldu dediler. Dedi ki; İşte Cehennem, anamı da Cehennemde görüyorum. Yemedi ve mütemadiyen ağlıyordu.

Şeyh Ebu Rebi der ki: İçimden şöyle niyaz ettim. Allah'ım, biliyorsun ki benim okunmuş yetmiş bin tehlilim var. Bunu bu çocuğun annesinin Cehennemden kurtarılması için Ruhuna bağışladım. Bunları hep gizli ve kalbimle söyledim.

Çocuk birden ağlamayı bıraktı. Gülerek El Hamdülillah anamı Cehennemden çıkardılar dedi ve bizimle yemek yemeye başladı. Ebu Rebi der ki; Bu vakıa bana iki şeyi indirdi. Biri, bu yetmiş bin Tehlil'e dair rivayet edilen Hadis-i Şerifin sahih olduğu, diğeri 'de o gencin keşfinin sahih olduğudur.

Tehlil okumanın tarifi:

Abdestli kıbleye müteveccih oturup 25

Estagfirullah,

1 kerre Fatiha-i şerife,

3 aded İhlâs-ı şerif,

3 adet selâvat-ı şerife.

Okuyup, Resul-ü Ekrem Sâllâüahu aleyhi vesellem efendimizin Ruh'u şeriflerine hediye etmeli.

(LA İLAHE İ L L A L L A H) ‘ı dürüst okumalı.

(L A) yi seâmalara doğru çekmeli (İLAHE) yi sağ taraftan alıp sol memenin altındaki kalbe (İLLALLAH)hı indirmeli. Her yüz âdedinde bir kere (M U H A M M E D ' E N R E S U L U ' L L A H) ve (İLA H İ ENTE M A K S U D İ VE RIZAKEMAT-L U B İ) demeli.

Allah'ını maksadını setisin ve senin rızan da arzumdur.

Günde ne kadar çekersen onları belleyip yetmiş bin olunca bir hatim olmuştur. Onu istediği yere bağışlar, isterse kendinde bırakır. . .

İki kişi arasındaki husumeti ve gerginliği ıslaha çalış. (Düşmanlar barışmak isterlerse, sen de onlara yanaş) emri var. Artık düşün gâvurlarla barışmayı emreden Allah, Müslümanlar arasındaki dargınlıkları gidermek için çalışan ve Müslümanlar arasını barıştıranları büyük mükâfatlarla taltif buyuracağı muhakkaktır değil mi?

Sakın ha; iki kişinin arasını bozma. Bu hâl Dini yıkar.

Bedeninin sıhhatini ve boş zamanlarını ganimet bil, bunları Allah'ın razı olacağı işlerde kullan. Bunlar gafletle boş yere harcanırsa aleyhine hüccet olur.

Ahirette hasmın Allah olmamasına dikkat et. Eğer hasmın Allah olursa mahvolursun.

Her sabah yüz defa (SÜBHAN ALLAHÎ VE Bİ HAMDİHİ-SUBHAN ALLAHİL AZİM) de.

Günah bırakmaz.

47) Vücudundaki bütün azalarını muhafaza et. Yapacağın şey mubah bile olsa âzami haddinden fazla kullanma. Azalarını serbest bırakan, kalbini sıkıntıya sokar.

Herhangi âzanı haram olan bir şeyde kullanırsan, o onun zinasıdır. Harama bakan göz, haramı tutan el, harama yürüyen ayak gibi. İnsanları yüzükoyun Cehenneme sürükleyen dillerinin belasıdır.

Yarın hesap yerinde diller, ayaklar, eller . . . işledikleri şeylere şahitlik edecekler. O hâlden kork. Nefsine acı.

Bir insan şer'an caiz olmayan bir şeyi yapacağı vakit, o azanın aman yapma, bu işe beni mecbur etme. Yarın kıyamette aleyhine şahitlik edeceğim. Beni kötülük yaptırmak suretiyle aleyhine değil de iyilik yaptırmak suretiyle lehine şahit kıl. Dediğini, eğer o günahı işlerse, yine o azanın Ya Rab ben nehyettim sözümü dinlemedi. Allah'ını, beni bunun yaptığı işten 'teberri ediyorum. Dediğini işitenler var. (Muhiddin-i Arabi'nin işitenlerden biri olduğu muhakkak).

Azaları suistimal, kalbe sıkıntı verir. Kalb Allah

içindir. Onu işsal ve ona eza Allah'ın gazabına sebeptir.

48) Her namazında ezan oku yahut müezzini dinle. Onun okuduğu kelimeleri bitirince sen de tekrar et. Ezan okurken sesini salıver çünkü, müezzine sesinin ulaştığı yerlerdeki kuru, yaş ne varsa hep şahitlik edecek. Ezan okumakta ve birinci safta olanları insanlar buseler, oraya geçmek için kur'adan başka çare de kalmasa kur'a ile oraya geçmek isterler. Gençlikte ne olduğunu bilseler müsabaka ederler, abalı ve yatsı namazlarında verilen mükâfatı bilseler, sürüne sürüne camiye gelirler.

Tenha bir yerde, insan ezan okuyup kamet getirerek namazını kılrsa, dağlar gibi melek kabileleri ardında cemâat olurlar. Ve onun duasına âmin derler.

İnsanlar gaflet etmesinler diye bu vasiyeti yazdım. Çünkü, akıllı insan hayırlı ve faydalı şeyleri ihmal etmez. Bu herkesin şahsi menfaatidir.

İnsanın kendi şahsına rahmeti başkasına rahmetinden daha büyüktür. Nitekim kendi nefsine ezası, başkasına yaptığı ezadan büyük olduğu gibi. Meselâ, intihar edenin cezası katilin cezasından büyüktür.

Peygamberlerden sonra, insanlar üzerinde en büyük hak, ana, baba hakkıdır. Duada, nefsinin ana, babasına takdim emrolunmuştur. Nuh suresinin son âyetinde buna işaret vardır.

49) Eğer Vali veya söz sahibi yâni hüküm sahibi isen, Hak söyle, Hak ile hükmet. Hevayı hevese

ayma. Herkese eşit muamele et. Çünkü, bizden evvel helak olan kavimler, herkese eşit muamele yapmadıkları için azaba çarpılmışlardır.

Ayet: Ey Davud, biz seni yeryüzünde bir halife yaptık. Sen de insanlar arasında hak ve adaletle hükmeyle. Hükmünde hevayı hevesine, hissiyatına uyma ki, bu hal, seni Allah yolundan saptırır. Allah yolundan sapanlar yok mu, hesap gününü unuttukları için onlara pek şiddetli azap vardır.

Hesap günü, ahiretteki hesap günü olmakla beraber dünyada nefslerini hesaba çekmeyenlere de şamildir. Çünkü, nisyân terk demektir.

Dünyada hesabı terk ettikleri için, bu çetin azaba uğrayacaklardır (hesaba çekilmezden evvel, kendinizi hesaba çekin) diye emir vardır.

Dünyada da cezalar var. Ama dünya cezaları insanları tövbe ve düşünceye sevk ettiği için faydalıdır.

Kardeşim: Sen de kabahatlerinden dolayı hemen tövbe ile Rabbine dön. Ahvalinde iyilik hissedince Allah'ın senin her hâlinde feyizli, Rahmetli kapıları açılır, O kapılardan birini de sen çal ki, sana da açılsın.

O andaki Feyzi Rabbani'de nefsinin malını bırakma. Her hareketinde bir hayra niyetli bulun. Yapamasan da ecrine kavuşursun, Hatta bir günah işlemişsen, onun günah olduğuna inan. Bu imânınla o günahı karşılamış ve tesirini azaltmış olursun. Tevbe suresinin 102. âyetinde: günahlarını itiraf edenlerin affa nail olacakları beyan buyuruluyor.

50) Duaları, ezan okunurken, muharebe esnasında,

namaza başlanacağı zamanlarda yap. Duadan garaz kabûlûdür. İcabetin sebepleri çoktur.

Zamanın, mekânın, o andaki hâlin, ağızdan çıkan dua kelimelerinin icabette büyük tesirleri vardır.

Bu dörtten birine rastlayan dualar kabul olur. En kuvvetlisi ağızdan çıkan dua kelimeleri sonra hâldir.

Allah'ın haklarına ve Halkın haklarına riayet et. Sil ki insan fakir ve muhtaç bir mahluktur. İstemeğe de mecburdur.

Dileklerini yalnız Allah'tan iste. Bir kimse senden yapabileceğin bir şeyi isterse, kimseye duyurmadan onu ver. Muhtaçlara daima yardımda bulun, böyle yaparsan Nâib-i Rahman olursun.

Meselâ evlenecek bir kimseye yardım edersen, onun salih çocukları senin için devamlı sadakalar sırasına geçerler.

Verdiğin sadaka ve yaptığın iyilikleri başa kakma çünkü nimetin hakiki sahibi sen değilsin. Verdiğin sadakayı Allah'a veriyorsun. Gaflet etme. Karşılığı fazlasıyla sana gelecektir. Buna İnan.

Gafiller içerisinde gizlice Allah'ı zikret. Bu Allah İle halvet olmak demektir. Fazla suyun olunca başkasından esirgeme.

Senin imanlık veya her hangi bir memuriyetini istemeyenlerin önüne geçme. Hakikaten sen o makamın ehli isen sırf şahsi garazlarından dolayı seni istemiyorlarsa onlar mes'uldürler.

Bir işçi çalıştırınca hemen ücretini ver. Başkaları üzerinde kendin için bir meziyet görme fazilet, şeref, izzet Allah'ındır. Dilediğine verir

3.Bölüm

51-) Cünub olunca biraz bekleyeceksen, su varsa, abdest al, su yoksa teyemmüm et. Eğer cünub olarak biraz uyuyacaksan, abdest al da Öyle uyu. Eğer cünub iken yemek yiyeceksen, su içeceksen, abdest al. Ağzını güzelce yıka. Melekler cünübe ve kâfirin ciyfesine yaklaşmazlar.

Kimseye gadretme.

Gadr: Söz ve ahid verdikten sonra ahdini bozmaya denir.

Anana, babana isyan etme. Öf bile deme. Belki onlara daima dua et. Anana, teyzene çok ikram et. Bunlar, Allah ve Resulünün vasiyetleridir. Kimse hakkında kafi hüküm verme. Hüsnü zan et. İyi görüyorum de. Allah'a karşı edeb böyle olur.

52-) Bir cemaate imam olup namaz kıldırınca dua ederken, yalnız şahsına dua etme. Belki bütün cemaate dua et. Eğer yalnız şahsına dua edersen, hainlik etmiş olursun. Bir de, Hakkın rahmetini kullarından kıskandığın ve nefsini başkalarına tercih ettiğinden dolayı en kötü ahlâk sahibi olduğunu isbat edersin. Çünkü Allah, Mü'min kullarını medhederken onlar, başkalarını, nefislerine tercih ederler buyurur.

Abdestin daraldığı halde namaz kılma. Huzuru kalb, namazın ruhudur. Yemek hazır, namaz da hazırlanmışsa, evvelâ yemeğini ye. Sonra namaz

kıl.

Ana ve babanın dualarını almaya gayret et.

Misafirin duası da makbuldür. Aman mazlumun bed duasından sakın. Mazlumun duasıyla Allah arasında hicab yoktur.

Vücudundaki zaid kılları, tırnakları kes. Her işinde adaletli ol. Allah'a ve Allah'ın kitabına sarıl.

Allah'ın razı olacağı şeylere devam et. Allah'ın büyüklüğünü düşün. Haşyetullah'dan ağla.

[Haşyetullah: Allah'ın büyüklüğünü ve sonsuz kuvvet ve kudretini düşünerek titremek demektir.]

53-) Hayırlı bir iş yapmışsan, ona devam et. İsterse az olsun. Sen ibadeti bırakmadıkça Allah feyzini kesmez. Bir müddet ibadet ettikten sonra bırakıvermek, Allah ile arandaki rabıtayı kesmek gibidir.

Şöyle ol: İşlemekte bulunduğun hayırlı amellerini ölünceye kadar bırakmamaya azimli ol. Terk ettiğin kabahatleri de bir daha yapmamaya azimli ol. Her nefes Allahi ile olursun. Ayat-ı İlâhiye'de hakdan ayrılma, Şeriate uymayan te'villere sapma, Sadakaların en efdaline devam et.

Verdiğinde gözün kalmasın. Kendisinin muhtaç olduğu şeyleri, tercihan başkalarına verenleri Allah-ü Zül Celâl meth buyuruyor.

Seve seve vermişler, Allah bize yeter demişler.

Verdiklerini unutmuşlar. Eğer böyle yapamazsan, evvelâ kendini doyur ve kandır da sonra artarsa başkalarına da verirsin.

Resulüllah, sadakanın en efdali (An zaiiri ganiyli) verilendir buyurdu. Verdikten sonra Allah ile

istiğna edip verdiğinde gözün kalmaması demektir. (Allah ile istiğna: Başkasına yüz suyu dökmemek) Korktuğun ve umduğun kimselerin yanında da Hak söyle. Kurban bayramı günü çok iyilik yap. Allah katında en büyük gündür. Arefe ve Aşure günlerinden de efdaldır.

Her hak sahibine hakkını ver, hatta her hakka da hakkını ver. Kimsede hakkın bulunduğunu görme. İnsaf et. (insaf: Muhabbet, sevmek, adalet) başkalarından insaf bekleme. Senden birisi özür dilerse, derhal kabul et. Kendini, başkasından özür dileyecek bir hale düşürme.

54-) Secdede duayı çok yap. Secde hali, kulun Allah'ına en yakın bulunduğu hâldir. Allah herkese yakındır. Matlup olan, kulun Allah'a yakınlığıdır. Herkese lutf ile muamele et. Hele akrabaya, ehlü iyale daima şefkatli bulun. Herkese selâm ver. Eğer başkasının sana vereceğini bilersen, o selâm versin sen al.

Dünyada kendinden aşağısına bak. Zenginlerin servetine gözünü dikme. Fitneye uğrarsın. Herkes için dünya, tatlı ve sevgilidir. Nimetler de tab'an sevgilidir. Başkasının sevgilisine göz dikme. Zahidin zühdünde nimet, Abidin ibadetinde nimetler vardır. Olmasa, devamlı ibadet yapamazlar. [Zühtün ve ibadetin zevklerine kendini kaptırmak da makbul değildir. Abid has olmalı. İbadetten değil mabud'dan nasib almalı.]

Ayet: Onlardan bir sınıfa, fitneye düşürmek İçin verdiğimiz, dünyaya ait zilletlere ve debdebelere sakın gözünü dikme. Rabbinin rızkı, hem hayırlı

hem de bakidir. (TAHA) suresi 131. Debdebe:
Gürültü, patırtı (hadra haşin)
Rabbinin sevdirdiği hayırlı ve devamlı-olan rızık,
îman ve ibadetinden o anda doyduğun rızıktır.
Gözünü kaptırma diye tenbih edilen o debdebe var
ya o fitnedir o. . .

Birisinin sende hakkı, alacağı varsa, güzelce öde.
Hatta fazlasıyla öde. Sakın alacaklına eza etme.
Mü'min kardeşinin malına, canına, namusuna,
akraba ve taallukatına bir tecavüz vaki olursa, onu
koru. Her işinde Allah'ın haklarına riayet et. Aman
nefsinin arzularına uyma. Allah'tan başka dost
yoktur.

En çok riayet edilmesi icap eden, Allah haclarıdır.
Sakın canlı bir mahluka eza etme. Kurbanını dahi
keserken keskin bıçakla kes.

55-) Sözlerin en güzellerini ihtiva eden Allah'ın
kitabını, içindeki hükümleri ve Allah kitabı
olduğunu düşünerek oku. Allah-u Zül Celâl, sana
da anlamak feyzini ihsan eder.

Kur'an'ı başkalarına da öğret, Naib-i Rahman
olursun. (Naib: vekil) Ruh-ul Emin, O Kur'an'ı
Hazreti Muhammed Sallâllahu Aleyhi vesellem'in
kalbine indirdi. Kur'an okuyan temiz kalbli
insanların kalbine, her okuyuşta yeni İner gibi feyz
getirir. Hayırlınız, Kur'anı öğrenip öğretendir.

Aman bahil olma. Allah'ın emirlerinden, nefsine
zor gelenleri yap. Korkak olma, Allah sana kendine
sığınmayı emretti. Sen de, her halinde Allah'a sığın.

Muin'in (yardımcın) Allah olunca hiç korkma.

Kul, Fatiha'i şerifeyi okurken, “sana kulluk eder,

yardımı ancak senden beklerim” deyince: Allah, bu âyetim benimle kulumun arasındadır. Kulunum istediği verilecektir, buyurur. “Bizi doğru yola ilet” duasını edince de; bunlar hep kuluma aittir.

Kuluma istediği verilecektir, buyurur.

Yalnız, bunlarda dikkat edilmesi icap eden şey, bu ve emsali âyetleri okurken, hikâye tarikiyle okumamalı. Birçok hafızlar ve âlimler, bu âyetleri, Allah'ın kelâmını hikâye kasdi ile okudukları için hiçbir fayda göremezler. Çünkü Cenabı Hak, “kulum istediği zaman” diye buyurur, istemeğe, hikâye “istemek” demek olmadığından icabet olunmaz.

Bir kısım insanlar Kur'an okur ve dinlerlerken boğazlarından aşağı gitmez. Ağızlarında kalır, buyurulması, okurken kalbleri hazır olmayanlara aittir.

Allah rızası için her fedakârlığa katlanan sadık Mü'mindir. Dinde ve başka şeylerde kavi olanlar, nefislerinde de kavi'dirler. İmanlarında Kavi değildirler. Mû'min, Hassaten Allah haklarında kavi olandır. Allah'ın bir ismi de Mü'min'dir, Senin adın da mü'min'dir. Miü'minler birbirine bağlıdırlar.

Mü'min. mahluk, müemmen Halik'a bağlanır ve ona dayanırsa onu hiç bir kuvvet yıkamaz.

56-) Kendinde hiçbir zaman varlık görme. Daima fakir ve aciz olduğuna inan. Allah (Rabbi mahzen) dir. (Mahzen: Halis ve safi olan) Sen de Abdi mahzen ol. Allah'ın rızası için daima hazır bulun, bu hale rabıta denir.

Düşman hududunda nöbet beklemek ile rabıtaadır. Muratıb'ın sevap defteri kapanmaz. Bir namazı kılıp da gelecek namaza niyet eden de 'muratıb'dır. Al'i İmran suresinin son âyetini oku. Resul-ü Ekrem'in Ravzai şeriflerine varınca, Resulullah'ın hadisi şeriflerini okuyacağın zaman evvelâ sadaka ver. Sadaka mal ile olduğu gibi Tehlil, Tekbir, Teşbih. Tahmid, Havkale ile de olur. Tehlil: La İlahe İllallah, Tekbir: Allah-u Ekber, Teşbih: Süb-han Allah, Tahmid: El tiamd-ü Lİllah, Havkale: La havle ve la kuvvete İllâ Billah demektir. Bunlar zikirlerin en cidalidir. Daha açıkçası haline göre bir hayır işleyip de Resulullah'ın huzuruna o halde girenler. Hadisleri böyle temiz bir ağız ile okuyanlar ResuluALLAH'dan feyz alırlar.

57-) Namaz kılan bir Müslümanı günahlarından dolayı tekdir etme. Hadisi şerifte şöyle varid olmuştur: Bir insan mü'min kardeşine “kâfir” derse, o kelime dediği yere gider. Eğer dediği gibi ise, orada kalır, dediği gibi değilse söyleyene gelir. Mü'min kardeşine kötü söz de söyleme. Allah, o sözden onu korur da söylediğin şeyi senin başına verir. Mü'min kardeşinin yüzüne karşı veya arkasından yalan, sahih, hile. hurda her ne ki yaptı isen karşılığı sana gelir. Cezasını sen çekersin.

58-) Sakın kimse ile alay etme, eğlenme. Hele Derviş meşrebli salih, mütevazı insanlarla alay etmek, din ile alay etmek gibidir. Öylelerini küçük görüp onlara gülme. Bâzı ilmüne mağrur insanlar var ki, muttaki kimselerle istihza ederler. Yarın

kıyamette onlarla da istihza edilecektir. Şöyle ki: Cennetin kapıları açılıp Cennet nimetleri gösterilecek, haydi girin denecek, tam girecekleri zaman kapılar yüzlerine kapanacak ve onlara; Siz Dünyada iken Allah dostları ile eğlenirdiniz işte cezanız bu, haydi Cehenneme denecek.

59-) İnsanların şerlisi olma. Şerli insanın dilinden, kötü sözlerinden herkes usanmış olduğu için yüzlerine gülerler, şerlerinden korkulduğu için onlara güler yüz gösterirler, işte şerrinden çekindiklerinden dolayı kendilerine ikram olunan insanlar en şerli insanlardır. Sakın sen de böyle olma.

Karının sırrını kimseye söyleme. Karısının sırrını ifşa eden

insanlar ahlâken en düşük insanlardır.

Hiç kimsenin anasına, babasına sövme. O da senin anana, babana söverse, sen sebep olduğun için anana, babana âsî olmuş olursun.

Peygamberimiz, anaya, babaya sövmeyin, deyince Ashap, “hiç insan anasına, babasına söver mi?” dediler. “Evet , başkasının ana ve babasına söver, o da onun ana ve babasına söver” buyurdu.

Büyük günahlardan biri de Müslüman’ın ırzına dil uzatmaktır. Gâvurların haçlarına, putlarına sövme. Allah'a sövdürmeğe sebep olursun.

Bir Rafızı'nın yanında mezhep bahislerini açma. Ashaab-ı Kiram'a taan ettirmeğe sebep olursun.

60-) Tabiyetinde bulunduğun Devletin büyüklerine dil uzatma. Husûmet adamlarının başta

bulunmasıyla elde edilen menfaatler çok büyüktür. Beşeriyet hali hataları olursa, vebali onlara aittir. Sen itaatini bozma. Hükümet memurlarının Devlet namına yaptıkları işlere itiraz etme. Emirlerine inkiyat et. Düzeni bozma. Zemmedersen sıfatı zemmet, mevsufa tecavüz etme. Methedersen, hem sıfatı nemde mevsufu methet.

61-) Allah'ın azabından kendini kurtarmak istersen, Müslü-manların büyüklerine, baban gibi hürmet et. Orta yaşlılarına ikram et. Küçüklerine şefkat göster. Mü'min kardeşlerine kalbinde adavat bulunan, Cennet kokusu duymaz.

Halkın ezasına tahammül et. Kimseye eza etme. Kulak ol, dil olma. Yâni sözleri dinle, çok söyleme. Allah'ın emirlerine tazim, mahlukatına şefkat, en mühim vazifedir. Kurtuluş ve saadet, bu iki şeyi yapmaktır.

62-) Hayırlı bir şey söylemiş veya hayırlı bir şeye delâlet etmiş isen evvelâ onu kendin işle. İlk nasihati nefsine yap. İnsanlar, evvelâ insanın işine bakarlar, sözlerine değil.

Mürşitin fiili sözünden daha müessirdir.

Resulullah'da sizin için güzel numune vardır, buyrulmuştur.

Bâzı insanlar, Kur'an okur da, okuduğu Kur'an ona lanet eder. Hatta kendi kendine lanet okur. Meselâ zalim bir adam (gözünü aç, Allah'ın laneti zalimleredir.) ayetini yalancı bir adam da (Allah'ın laneti yalancılarıdır.) âyetini okurken, kendine lanet eder.

Kur'an'ın zemmettiği bir sıfat, kendisinde bulunan

bir kimse o âyeti okurken, keza Kur'an'ın methettiği bir sıfat, kendisinde bulunmayan bir kimse, o âyeti okurken Kur'an, onun aleyhine hüccet oluyor değil mi?

63-) Şeriat ilminden bir şey biliyorsan, bilmeyene söyle. Sakın bildiklerini gizleme. Bir mezhebe bağlanıp onu körü körüne taklide yeltenme.

Allah'ın emrettiği şeyle amel et. Bilmediklerini Ehli Zikre (Kitabullah ve Resulullah'ın sünnetini bilenlerden) sor. Bir Müftü, Allah ve Resul'ünün hükmü budur derse, onunla amel et, benim re'yim, kanaatim budur derse, başkasına sor.

Dinde güçlük yok. Ruhsatlarla amel et. Alışında, verişinde semahat et. Başına gelen musibetten dolayı kimseyi ayıplama. Allah'tan afiyet iste, nefsinin ıslahına çalış

64-) Daima Allah'a yalvar ki, seni salih mü'minlerden eylesin. O zaman Resulullah'ın dostu ve nâsır'ı olursun.

Dünyanın fitnelerinden sakın. Allah'ın ziyneti var, şeytanın ziyneti de var, Dünyanın da ziyneti var.

Allah'ın ziyneti helâl olan şeyler, şeytanın ziyneti haram olan şeylerdir. Dünyanın ziyneti de iki cepheli, bir kısmı mubah, bir kısım haranı. Bunları iyi ayırıp, ona göre hareket etmeli.

Hoşuna gitmeyen bir şey başına gelmişse, o anda sabra sarıl. Makbul sabır bu. Sakın o musibete kızıp kötü söyleme. Bir kadının çocuğu ölmüş, kabri başında ağlıyordu. Resul-ü Ekrem oradan geçerken kadına sabır tavsiye etti. Resulullah'ı tanımadığı için, geç, benim musibetimle sen

mübtelâ olmadın dedi. O, Resulullah idi dediler. Kadın nedametle özür diledi. Resulullah; sabır ilk musibet çarptığı zaman olur, buyurdular. Zayıflara merhamet et. Onların yüzü suyu hürmetine Allah, nusret ve rızık. ıihsan buyurur. Karz (ödünç) aldığın kimseye, sana iyilik yapana, hediye verene, sadaka verene iyilik yap. Hiç bir "şey yapamazsan onlara selâm ver. Veren el.alan elden hayırlıdır. Selâmın kadrini eski Müslümanlar bilirlerdi. Bir arada yürürlerken, aralarına bir ağaç hail olsa, birleşince yine birbirlerine selâm verirlerdi. Yâni bu arada birbiri aleyhine kötü bir şey hatıra gelir korkusundan veya, şeytan böyle bir ilkaatta bulunabileceğinden endişe ederek. Selâm ile tecdidi aht ve tecdidi İslâm ederlerdi. Bu selâm arkadaşına; şu ayrıldığımız müddetçe senin dostluğunda idim demektir.

Erkekler daima kavi ve üstün yaratılmışlardır. Binaenaleyh, kadınlara daima şefkat ve merhametle muamele etmelidirler.

65-) Fatiha-i şerifeyi okurken Besmeleyi vaslet sonuna kadar bir nefeste oku. Ebu Bekre İmamı Ali'den gelen bir hadisi şerifte; Besmeleyi Fatihaya vaslederek okuyanı Allah affeder. Hasenatım kabul eder. Dilini Cehennem yakmaz. Kabir azabından, azabı nardan fezağ ekberden emin olur. Herkesten evvel Allah'a kavuşur, diye rivayetler vardır.

66-) Allah için Gayyur ol. Kıskanç, hayvani ve tabii gayretlerden sakın. Meselâ karına, kızına, anana, kardeşine, başkasının kötü nazarını nasıl girye görüyorsan, bütün insanlara da aynı hali

nefsinde duymalısın. Buna gayret-i Diniyye denir. Amma, kendine yapılan fenalıktan duyduğun eleme başkalarına yapıldığı zaman duymuyorsan bu, gayret-i diniyye değil yalancı gayrettir.

Resulü'llah'ın dünyada eli, yabancı bir kadına dokunmadı. Kadınlardan bi'atı sözle alırlardı. Musibet anında (İNNÂ L İ L L Â H İ VE İNNÂ İ L E Y H İ R A C İ U N) de. Bîr cenazen olursa, cemaatin yüz kişi veya kırk kişi kadar olmasına çalış. O cemaat, o meyyit hakkında şahittirler. Bir kişiye yüz kişi şahitlik ederse, o şahadet red olunmaz.

67-) Sadaka vermeğe gayret et. Sadaka Allah'ın gazabını söndürür. Kıyamette gölgelik olur.

Meleklerin duasına mazhar kılar.

Hadisi şerifte; Her sabah iki melek iner, biri. Ya Rab sadaka verenlere sen ikram et. Verdiği gibisini de sen ona ver. Diğeri de, Ya Rab cimrilerin elindekiler telef olsun diye dua ederler. Tabii meleklerin duaları makbuldür. Bu Hadisi şerifin ikinci şıkkı olan, Ya Rab cimrilere telef ver demek; "onlar da mallarını hayra sarf edebilsinler, onları cahillikten kurtar da sahi olsunlar diye dua ederler", diye hüsnü te'vil-de bulunanlar da vardır. Çünkü, melekler daima insanların hayrına dua ederler.

Cehennem ateşinden kendini koru. Öyle ki yarım hurma vermek suretiyle olsun. Şeyh Muhiddin burada der ki: Endülüs'te şeyhlerimizden birisi hakkında zındık diye şikâyet ettiler. Halk hep birden aleyhine kıyam ettiler. O zamanın Sultanı emir verdi. Memleketin ileri gelenlerini toplayın

sorun eğer, zındıklığında müttefikan şahadet ederlerse, öldürün diye Valiye emir verdi. Vali de düşmanlarının başında gelenlerden idi. O zat, meydanı siyasete gelirken ekmekçiye uğradı, yarım ekmek aldı ve sadaka etti. Vali halka sorunca, hepsi, iyi adamdır dediler. Vali şaşırdı. Hep müttefikan bu adam hakkında zındık diyorduk hepinizin kanaati bir anda değişti. Bu, mutlaka bir emri Semavi ile oldu. Derken o zat gülmeğe başladı. Ne gülüyorsun, dediler. Hadis-i şerifin sıdkına ve tecellîsine gülüyorum. Biliyorum ki bu cemaat bu sahidliğin aksine mutekit idiler. Vali de aynı kanaatte idi. Hepiniz de benim aleyhimde idiniz. Ben bu ateşi görünce yarım etmek sadaka verdim. Yarım ekmek yarım hurmadan çoktur. Hepinizin ateşini yarım ekmekle söndürdüm dedi. 68-) Sakın, Allah seni nehyettiği yerlerde görmesin. Emrettiği yerlerden de gaip etmesin, Allah'tan başkasının bilmediği amelleri yapmaya çalış. Bu amellerin gizliliği İhlasın en büyük âlâmetlerindendir.

Arafe ve Aşure oruçlarına devam et. Zilhicce'nin ilk on gününde, Muharrem'in ilk on gününde ibadeti çok yap.

Eğer zayıf düşüp vazifelerini yapamayacak bir hâle düşmeyeceksen Allah yolundaki savaşlarda oruç tut. Eğer başkalarının sana hizmet etmelerini istiyorsan melekleri kendine hizmet ettir.

Melekler ilim tahsil edenlere hizmet ederler. Hatta ilim tahsil etmek üzere yolunda yürüyenlerin ayakları altına kanatlarını sererler.

Öğrendiklerinle âmel edince de Allah yanında sevgili ve büyüklerden olursun.

Hastaları ziyaret edersen yetmiş bin melek seninle beraberdir. Sana dua ederler. Günahlarının affını Allah'tan niyaz ederler. Akşam ziyaret edene sabaha kadar, sabah ziyaret etmişsen akşama kadar meleklerin istiğfarı devam eder.

Her sabah ve akşam namazlarından sonra üç kerre: (EUZÜ B İ L L A H - İ S S E M İ G - U L A L İ M - U M İ N - E Ş Ş E Y T A N - İ R R A C İ M) deyip sure-i Haşr'in son üç âyetlerini oku.

Her namazın sonunda (ALLA H - Ü M M E E C İ R N İ M İ N - E N N A R) yedi defa oku.

Akşam namazından sonra Evvabin namazı kıalarsan sonunda şöyle dua eyle: (Ya Rab imânımda dosdoğru olmaya, sağlığında ve ölürken de imanlı olarak ölmeye ve Mahşer'e çıkmaya muvaffakiyetler ihsan buyur) de.

Günahında ısrar etme, her günahın akabinde tövbe et.

69-) Secdeyi çok yap. Yemini çok etme. Hüküm sahibi bir memur olmaya heves etme. Eğer olmuşsan; öfkeli hâlinde, içinde bir sıkıntı varken, aç karnına, acele bir işin varken hüküm verme.

Kimseye “benim Mevlâm” deme. Mevlâ Allah'ındır. Dininde, imanından istifade edeceğin kimselerle sohbet et.

“Allah aşkına” diyerek kimseden bir şey isteme.

Hatta, Allah'dan “Allah aşkına” diyerek yalnız Cennet ve Cemal' den başka şey isteme. Sakın

“Allah aşkına” diyerek dünya isteme.

Başka birisi bir kadına talip olmuşsa, sen de o kadına talip olma, ama ona verilmemişse, o zaman istersin.

Başkası bir mala pazarlık ederken, sen de aynı mala talip olma. Kabirler üzerine oturma. Kabre karşı namaz kılma. Bir insanın yüzüne karşı namaza durma.

Başına gelen musibetten dolayı Ölümü isteme.

Belki şöyle dua et: (Ya Rab, eğer yaşamak hakkımda hayırlı ise, yaşat, ölüm hayırlı ise, imân ile göçür) de. Mamafih istemekle ölüm gelmez, sözler ölüm getirmez. O, değişmeyen bir karara bağlıdır.

Su içerken otur da iç. Her sabah; Ya Rab, bana söven ve eza eden, beni gıybet eden ve kızdırmak için günaha girmiş kullarını ben affettim. Sen şahit ol, onlara hep hakkımı helâl ettim. Dünya ve Ahirette kimsede hakkım yoktur de.

70-) Vasi, elçi, şahit olmamaya gayret et. Gusül ettiğin yere abdest bozma. Nezretme. Yapmışsan nezrini yerine getir. Nezri bahiller yapar.

Harp isteme amma, düşmanla karşı karşıya gelince arlık sebat et. Sakın firar etme.

Rüzgâra sövme, Rüzgar, nefesi Rahman'dır.

Allah'dan hayırlı rüzgarlar iste. Şerlilerinden Allah'a sığın.

Yeni bir elbise giyince besmele çek. Ve Ya Rab, bu elbise içinde beni hayırlı işlere muvaffak buyur diye dua et.İpekli elbise giyme.

Uyuyanlara karşı namaza durma. Kalbinde kötü bir

hatıra

varken namaza durma.

Allah'tan başkası adına yemin etme. Ateşle kimseye azap etme, Abdestin daralınca, o halde namaz kılma.

71-) Mütevazı ol, kasılma. Allah yanında mevki, takva ileidir. Yarın mahşerde bütün nesebler iptal edilecek yalnız Allah ile olan neseb kalacak, o da takva'dır.

Kim olursa olsun isyan ile emrederse itaat edilmez. Sana söz söyleyene kulak ver, isterse çirkin olsun. Çünkü o kendine kıymet vermiştir. Bu suretle onun da gönlünü almış olursun.

Hediyeyi red etme, tahkir de etme. Her şeyi güzel yapmaya çalış. Dedikoduyu bırak. Lüzumsuz şeyleri de çok sorma. Bil ki her hareket ve sükûn ve her giriş ve çıkışta şeriatın hükmü vardır. Bunları öğren.

Mallarını israfına harcama. Güçlük, matlık, nefret gösterme. Daima kolaylık, sevgi göster.

Bilmeyenlere öğret. Gizli ve aşikâr yüz kızartıcı şeyleri bırak. Allah'tan utan, kötü yolda başına bir musibet gelmeden yaşıyorsan, mağrur olma çok şiddetli bir azaba gidiyorsun gözünü aç.

Allah'ın mekrinden hazer et. Rahmetinden ümidini kesme. Hâf ile rica beynini daima muhafaza eyle.

Aklı gideren şeylere, müskirata hiç yanaşma. Tabii konuş, kendimi beğendireceğim diye sözde san'at gösterme.

72-) istiğfara devam et. Hele seher vakitleri çok

istiğfar et. Allah'ın bir sınıf melekleri vardır onlar, kürei arzda bulunanlara dua ederler. Bir sınıf daha vardır ki onlar, seherlerde istiğfar eden Mü'minlere dua ederler.

Üç şeyden kork; Allah'tan, nefsinden, Allah'tan korkmayandan. Her işinde niyetin halis olsun. İhtiyarlara hürmet et. Lafız-ı Kur'an olanlara ikram et.

Borçlu olma, borçluluk geceleri rahatı kaçırır, gündüzleri zelil eder. Rabbinin ibadetine dünya ziynetlerinden bir şey karıştırma. Dünya garazları insandan ayrılmayan hastalıklardır.

Ebdalinin reislerinden bir zat, arkadaşları ile yeşillik, sulu bir yerden geçerken suların şırıltısı, çayır ve Çimenlerin güzelliği hoşuna gitti de arkadaşlarından ayrıldı. O şelâleden abdest aldı.

Namaz kıldı, nefsinin arzusunu tatmin etti. Amma, bütün arkadaşları başından dağılıverdiler. O da rütbesinden azlolundu. Binaenaleyh nefsin arzularına, İbadette de olsa tabi olma.

Kimsenin ayıplarını araştırma. Nefsinle meşgul ol, onun ıslahına çalış. Çocuklarına güzel isimler koy, edeb öğret. Karınla hoş geçin, onun mertebesinde sohbet et. Kendine uydurmaya çalışma ona medar et.

Çörek otu ölümden başka her derde devadır. Onunla şifalan.

73-) Müslüman kardeşlerinden biri ile karşılaşıncı selâm ver. Musafaha et. Yalnız kimsenin karşısında eğilme.

Resul-ü Ekrem Efendimize sordular: “Müslüman Müslüman'a mülâki olunca eğilir mi?” “Hayır” buyurdu. “Musafaha ederler mi?” diye sorulunca “evet” buyurdular. Yine bir Hadis-i şerifte; şöyle varit olmuştur: Her hangi iki Müslüman karşılaşınca selâmlaşır ve musafaha ederlerse, Allah onları birbirinden ayırmadan mağfiret eder. Vasiyetin daima baş ucunda bulunsun. Ölüm belki ansızın gelir. Kadınlarla çocuklarla çok oturma. Onların mertebesine ine ine çocuklaşır ve ahmaklaşırsın. Kadınlarla sohbet, daha başka tehlikeler de vardır.

Kadınların, yabancı erkeklerle nazik nazik konuşmaları, onlarla sohbet etmeleri, ziynetlerini göstermeleri, hiç doğru değildir. Bunu, her Müslüman'ın hanımlarına anlatması mühim vazifesidir. Bâzı hanımlar erkeklere hüsnü zan ederek konuşmakta beis görmezler, lâkin erkeler, hanımların hüsnü zannı gibi değildirler. Şeytan da araya girince, fena neticeler husule gelir.

Hanımların yanına hizmetçi diye, genç delikanlılara müsaade edilmemeli, Kadınlar, onlarla daima hicab ardından konuşmalı. . .

Yanından hiç ayrılmayan, daîma iyilik ve kötülüklerini yazan meleklerle hep, aleyhine olan şeyleri yazdırma. Bir gün gelip dosyaların sana verilecek. Ve oku denecek.

Allah, sana servet ihsan etmişse, onu Allah'ın razı olacağı yerlere sarf eyle. Allah'ın ihsanı olan o serveti, Allah'a isyan yollarında harcama. Bâzı gafillerin muvakkat yaşayışlarına aldanma, insan,

nimeti arttıkça şükürü artırmalı. Şükür etmeyenlerin kalbine gaflet gelir. Kalbi Allah'tan gafil olanların dilleri zikrullahı, kalbleri huzura kavuşamaz.

Müslüman kardeşinin namusunu koru. Onu, hiçbir yerde mahcup etme. Bir Müslüman, rü'nün kardeşini tahkir eder, küçük düşürür ve mahcup ederse, Allah da o' büyük günde, yardıma muhtaç bulunduğu günde onu rezil eder.

74-) Mideyi çok şişirme ahmaklaşırsın. Yaşamak için ye. Rabbine kulluk etmek için yaşa, yemek için yaşama. Semirmek için yeme. İçerisine yemek konulan kapların en şerlisi midedir.

Vücuttan düşmeyecek, vazifeden kalmayacak kadar yemeli. Midenin üçte birine yiyecek, üçte birine içecek koymalı. Üçte birini de nefes almak için boş bulundurmalı. Günde bir öğün Sıddıkların yemeği, iki öğün mü'minlerin yemeğidir. Gün bir öğün üç tâbiri, oburların uydurmasıdır. İslâmiyette böyle bir şey yok.

Lokmaları küçük al. İyice çiğne, birini yutmadan diğerini alma. Her lokmada besmele çek. Yutunca Allah'a Hamdet. Su içerken bardağın içine nefes alma. Bardağı ağzından çek de öyle nefes al.

Suyu üç nefeste iç. Bir yere yaslanarak mağrurların yediği gibi yeme, kölelerin yediği gibi ye. Sen Rabbinin sofrasında kulsun, edebe riayet et. Eğer cemaatle bir sofrada yemek yiyorsan. Önünden ye.

Çeşitli yemekler varsa, canının sevdiğinden doyuncaya kadar ye. Başkasının yediğine bakma. Sofrada Önüne bak. Hırsla yeme. Yemeğin içine

sinek kanadını batırmışsa, o sineği alıp atmadan yemeğe daldır da sonra at. Çünkü, onun bir kanadında zehri, diğer kanadında panzehir vardır. Evvelâ zehirli kanadını daldırır. Sinek insanlara zararlı bir mahluktur.

Bizim görmediğimiz şeyleri Nübüvvet nuru İle gören Peygamberimiz böyle haber verdiler. Bir kaba köpek dalarsa yâni bîr kaptan kelp yer veya içerse, hemen onu dök. Ve o kabı yedi defa yıka birisini toprak veya kumla yıka.

Üstüne başına dikkat et necaset bulaşmasın. Abdest bozunca da iyice kurulan, elbisene idrar bulaşmasın, hem de idrar iyice kesilmeden abdest alma. Eğer, abdest aldıktan sonra bir yaşlık görülürse, abdest bozulur.

Seferden gelirken evine ansızın gelme. Mektup yaz, haber sal, (Telgraf çek, telefon et) geleceğin günü bildir.

Birini döveceksen yüzüne vurma. Birini seviyorsan sevgini ona söyle, onun da seni sevmesine vesile olur.

75-) Bir imama uyunca ondan evvel tekbir alma. İmamın tekbirinden sonra al. Bütün erkânda imamın peşinde git. Kendin imam olursan cemaatin en zayıfını düşün. Namazı uzatma. Kur'anın mânalarını kendine tatbik et. Bilmiyorsan Allah kelâmı olduğunu düşün.

İmam (SEM î ALLAH-Ü LIMEN H A M İ D E H

deyince; İnan ki bu sözü kulunun lisanından Allah söyledi. (RAB B E N A V E L E K E L H A M D) de.

Rükû, sücud teşbihlerine üç defa söyle. Üçten az olmasın Fazla söylersen de olur.

Namaza girerken; vekar ve sükûnetle yürü. Uykun varken namaz kılma. Yatsı namazından evvel uyuma. Yatsı namazından sonra da konuşma hemen yat, erken kalkarsın.

4.Bölüm

76-) Müslümanlardan birini çirkin bir işte görürsen kendini değil, amelini gör. Eğer bu kerahatinde sadık isen, onun yaptığı fenalığı sen yapma. Eğer yaparsan mürâisin.

Oruçlu iken dikkat et günah işleme, Oruç Allah'ındır. Allah, seni oruçlu hâlinde razı olmadığı bir şey işlerken görmesin. Orucunu da iptâl eder.

Eğer malın varsa, menfaati devamlı olan hayırlara sarfet. Dini malumatın varsa, onları başkalarına da yay, istifade etsinler.

Yol üzerinde uyuma. Gece kabirde uyumak icap ederse, yoldan çekil; çünkü, yollarda haşarat eksik olmaz.

Bir yerde oturacak veya yatacaksan;
(E U Z Ü B İ K E L İ M Â T - İ L L A H İ - T T A M
M A - T İ K Ü L L İ M A " M İ N Ş E R R İ M Â İ İ Ü L İ
K A) yaratılmışların şerrinden Allah'a sığınırım, de.

77-) Üç kişi bir yerde iken, ikisinin gizli konuşması veya üçüncünün bilmediği bir lisan ile konuşmaları caiz değildir.

Müslümanlar arasında dostluk, muhabbet, ülfet gerek. Her hangi bir Müslüman'ı korkutmak veya onu şüpheye düşürmek İslâm kardeşliğine aykırıdır.

Horoz sesi işitince hemen Allah'ın fadlını iste. Merkep anırdığı zaman da şeytanın şerrinden Allah'a sığın. Eşek şeytanı görünce anırır, horoz da meleği görünce öter. Gökte bir melek var ki horoz şeklindedir. Öttüğü zaman yerdeki horozlar onun sesini işitir ve öterler.

Her halinde İyi niyetli olmaya gayret et. Salih amellere devam et. Hele gafiller, fasık ve facirler içinde bulunursan, onlara gelecek azabdan kurtulabilmek için, o fitnelere dahil olmadığını kalb ve azalarında isbat etmen lâzımdır.

Bir kimse aksırır da { E L H A M D - Ü L İ L L Â H) de-mezse, ona hatırlat. Yine demezse (YERHAMEKALLAH) diye ona dua etme.

Bir adamı yüzüne karşı medhedip de onu mahcub etme. Birisi seni yüzüne karşı medhederse, yerden bir avuç toprak al da Önüne döküver. “Ben de diğer insanlar gibi topraktan yaratıldım ne kadrim var” de.

Şafak batarken çocukları evden dışarı çıkarmayınız. Çünkü o zaman şeytanların kaynaştığı zamandır.

Yemek yerken, başka birisi sana bakmasın, ona da

yedir. Hatip hutbe okurken konuşanlar olursa, onlara sus deme. Senin de Cuman batıl olur.

İftarını hurma ile yap. Hurma yoksa üç yudum su iç. İftarda acele et. Kalbini murakabe et. Bir mü'min hakkında kalbine kötü bir şey gelmişse, hemen onu izale et ve hüsnü zan eyle.

78-) Sohbetinde bulunduğun veya senin sohbetine gelenlerin rütbe ve menzillerine göre muamelede bulun. Allah'a verdiğin ahd rububiyetini İkrar edip her zaman ve her yerde ahdine vefa göster. Allah'ın âyetlerine bak, verdiği zahiri ve batını azalarını yerinde kullan, onları serde kullanma.

Peygamberlerine uy, Kur'an okuyanı dinle, tazim ile dinle. Kur'an'ın İçindekileri düşün. Hadisi şeriflerin sahih olanlarını Öğren. Ashabı Kiram arasında zuhura gelen hadiselerle dalma. Hepsini sev, her hak sahibine hakkını ver.

Gözünü harama baktırma, diğer azalarını da kötü şeylerden koru. Alimlere tazim et, şerhillerle güler yüz göster ki onlar da düzelsinler. Hayvanlara şefkatle muamele eyle. Ağaçları koru ve ıslah et Sofilerin şer'i şerife muvafık olanlarına hürmet göster. Evlâdlara ihsan eyle. Kadınlara iyi muamelede bulun. Namazı huzur ile kıl. Zekâtını vakit geçirmeden ver. Büyüklerin şer'a muvafık emirlerini dinle ve itaat et. Hülâsa bütün mevcudata nasihatle muamele eyle. . .

79-) Bir şeyi iyice bilmeden, görmeden işleme. Allah yanında hükmünü bilmediğin bir şeyi körü körüne yapma. Dünyada ödenmesi lâzım olan hakları öde ki, Allah seni sevsin.

Namazda gözünü secde mahalline dik. Safların düzgün ve sık olmasına çalış. Namazda başka yere bakmadıkça Allah sana nazar eder.

Şerefli olmayan kazançlardan sakın. Meselâ kelp parası, hacamat ücreti, yüz suyu dökerek, namustan fedakârlık ederek kazanılan paralara tenezzül etme.

Bakıcı, büyücülere gitme ve böyle şeylere teşebbüs edip de para kazanmaya tenezzül etme. Kazanmaya kudretin varken sadaka alma. Allah'ın verdiğiine şükret. Az, çok deme. Mü'minlerin iyi huyları olduğu gibi kötü huyları da olur, sen daima iyi huyları gör.

Allah ve Resulünü sevenlere ve onlara yardım edenlere buğzetme, bazı kimseler, o falanı sevmiyordu diye ona buğzeder; bu doğru değildir, buğzettiğin, Allah ve Resulünü seviyorsa, onların hatırı için sen de onu sevmeğe mecbursun. Amma, o senin hocanı, şeyhini sevmiyorsa, varsın sevmesin. Onun, senin şeyhini sevmemesi ona buğzetme-ni icap ettirmez.

80-) "(A L L A H ALL A H)" İsim' şerifine devam et. Allah lâfzı şerifinin faidesi hiçbir zikirde yoktur. Başından elifi kaldırırsan (L İ L L A ü) kalır. Yine Esmâi hüsnâ'dandır. Birinci lâm'ı kaldırırırsan (L E H Ü) olur. O da Esmâi hüsnâdandır ikinci Lâam'ı da kaldırırırsan (H U) kalır ki, o da Esmâi hüsnâdandır. Başka kelimelerde bu yoktur. Din'de güzel şeylerle iftihar edilir. Mushafların tezyini, Camilerin tezyinatı eşrat saafindendir, diye varit olan Hadisi şerifden ürkme, ilmi olmayan bunu tersine anlıyor.

Kıyamet alâmetlerinin hepsi mezmum değildir. Şeairi Diniyyeye tazim olmak kasdıyle yapılan şeyler makbul ve memduhdur. Duada haddi tecavüz etme. Meselâ sılai Rahım'i kat edecek dualar yapma. (Halamın, teyzemin, amcamın canını al) gibi.

Taharatte de suyu fazla israf etme. Abdest azalarını üçer defa yıka.

81-) Kur'an'ı düşünerek oku. O, zikirlerin en yükseğidir. Bir sureye başlayınca, bitirinceye kadar konuşma. BİR hastanın yanına girince (Y A S İ Y N) oku.

Müellif Muhiddin-İ Arabî der ki: Bir gün çok hastalandım. Baygın bir halde idim. Korkunç kimseler gördüm. Bana eza etmek istiyorlardı. Derken güzel şimali ve güzel kokulu bîr zat geldi onları hep kovaladı. Sevindim. Ve “efendim siz kimsiniz?” diye sordum. Ben (Y A S İ Y N) süresiyim dedi. Gözümü açtım baktım ki, babam baş ucumda ağlıyor ve (YA S İ Y N) şerifi okuyordu. Bitirdi. Gördüklerimi babama söyledim. Hastalarınıza (Y A S İ Y N) okuyun diye emir var.

Ağır bir hastanın yanında bulunursan ona (LA İLAHE İLLALLAH)'ı telkin et. Demezse sui zan etme. Çünkü o halde, belki başka şeyle meşguldür de senin telkinini duymamıştır

Cenazelerinizi takip ederken eğer yürüyorsan tabutun etrafında yürü. Binekli isen, arkadan takip et. Defnolunduktan sonra hemen bırakıp gitme. Biraz kabrin yanında bekle. Cenaze, kabrinin

başında oturanlarla ünsiyet eder.

Su içtiğin kabın ağzını kapat. Gece lambaları söndür. Kapıyı kilitle. Şeytan kilitli kapıları açamaz. Eğer kapıyı kapatırken besmele çeker, Ayet-ül Kürsî okursan, sabaha kadar zarardan emin olursun

Dünyada bir yolcu gibi yaşa. Elindekilerin hesabını vereceğini unutma. Sana hainlik yapana sen yapma. Sana tecavüz edene sen tecavüz etme.

82-) İbadetlere neş'eli olarak başla. Eğer keselân (ağırlık) gelirse, onu bırak başka ibadete geç. Amma, farzlar böyle değil. Onların vakti geldi mi ister neşeli, isterse neşesiz ol, farzlar derhal işlenir.

Birisi, sen ibadet ederken başka, o ibadeti güzelce ifa ederken o da öğrensin diye niyet et. Riyadan kurtulursun. İhlâsına dikkat et. Halk içinde güzel namaz kılıp da tenhada felfes kılan, Allah'a hakaret etmiştir. Elinden geldiği kadar gayret et, güzelce ibadetlerine devam et.

Sakın Allah beni şaki yazdıysa şakıyım, said yazdıysa Said'im deme. Hayırlı ibadetler ve hayırlı işler yapıyorsan, Said olduğuna Allah tarafından bir müjdedir. Allah güzel ameller işleyenlerin ecrini zayi etmez.

Kabirleri sık sık ziyaret et. Yalnız kabristanda çok oturma, mezarlara ibret nazarıyla bak. Ahireti hatırla. Kabristanda Dünya işlerini konuşmak suretiyle ölümlere eza etme.

Yol üstüne, gölgeliklere, ağaç altına, su kenarına, kabirlerdeki deliklere, suya, işeme. Yedi büyük günahlardan içtinap et. (Şirk, şehire, katli nefis,

yetim malı yemek, riba, askerden kaçmak, namuslu kadınlara, kötü ve namuslarına dokunur sözler söylemek).

83-) Hakkı daima önde tut. Ve Allah'ın kullarına, Allah'ın muamele ettiği gibi muamele et. İbrahim Peygambere bir müşrik misafir olmak istedi, İbrahim Aleyhisselâm; Müslüman olursan misafir ederim, dedi. O da kabul etmedi. Döndü gitti. Cenabı Hak İbrahim'e; bir lokma ekmek için herifin dinini, babasından kalan alıştığı dinini terk etmesini teklif ettin. O, yetmiş senedir gâvurluk yapar, ben onu besliyorum ve rızkını kesmedim. Buyurunca, İbrahim Aleyhisselâm yola çıktı ona yetiştirdi. Gel dedi, seni misafir edeceğim. Çünkü Rabbim senin için bana itab etti, deyince o, hem misafir oldu ve hem de Müslüman oldu.

İnsanlardan gelen ezaya sabret, tahammül et. Kimseyi hakir görme. Öfkelenince nefesine sahip ol. Aman, Allah'dan başkasına kulluk etme. Evinde bulunan hayvanlara, kedi , köpek ... ne varsa onların yiyecek ve içeceklerini ihmal etme. Onlar emanettir.

Haftanın pazartesi ve perşembe günleri amellerin Allah'a arzolandığı günlerdir. O günlerde oruç tutarsan iyidir. Oruç tutamazsan iyi şeyler yap.

Kimseye karşı kalbinde buğz ve adavet bulunmasın. Allah, şirk gibi kalbinde buğz ve adavet bulunanları da affetmez. Bir gün gelip seni bırakacak arkadaşla da dostluk kurma. Daima seninle beraber bulunacak dostlar kazan.

Kan, kız, oğlan, ahabab, yaran, mal, mülk hep

muvaakkat dosttur. Seninle kabre girmezler. En samimi dostun, iyi amellerindir. Kabirde, mahşerde, her yerde senden ayrılmazlar. Dostunu bil.

Yarın mahşer yerinde en bedbaht insan, başkalarına vaz-ı nasihat etmiş de kendisini unutmuş, söyledikleri hayırlı şeyleri kendisi yapmamış, başkalarını fenalıklardan nehyetmiş de kendisi o fenalıkları işlemiş olan kimselerdir.

Helâl kazan, hırsı bırak, uykudan uyanınca gözünden uykuyu sil, hemen Allah'ı zikret. Şeytanın düğümünü çözmüş olursun. Şeytan uyu diye efsun okur. Abdest alınca ikinci düğüm çözülür. Namaz kılınca hepsi çözülür.

84-) Dehre sövme. Dehr Allah'ındır. Eğer dehriyle zamanı murat ediyorsan, zamanın elinde bir şey yoktur. İşler hep Allah'ın yed'i kudretindedir.

Malım malım diye kasılma, senin malın yiyip bitirdiğin, giyip eskittiğin, sadaka ile elden çıkardığındır. Bunlardan başkası aleyhindedir.

“Nereden topladın, nereye sarfettin, niçin depo ettin?” diye soracaklar. Dinini öğren. Din adamı âdil olur.

Kabir azabından, Deccalın şerrinden, Cehennem azabından, hayatında ve ölümünde sana arız olacak fitnelerin şerrinden Allah'a sığın.

Peygamberimiz, namazlarının sonunda yâni, kaide-i ahiresinde bu duayı okurlardı. Kalbini ve kalbine gelenleri daima murakabe et. Şeriat terazisine ver. Onunla ayarla. Şeytan, kürsüsünü kurar da avanesine oradan emirler verir. Allah'ın Arşı da su üzerindedir. Şeytan bu hareketiyle halkı

iğfal etmek ister. Şeriatı bilmeyenlerle şeytan alay eder. Ve onları çabuk aldatır.

Peygamberimiz Medine'ye teşriflerinde İbni Seyyad denilen bir Yahudi kâhini vardı. Resul-ü Ekrem ona “ne görüyorsun?” diye sordu. Deniz üzerinde kürsü görüyorum, dedi. Resul-ü Ekrem, o şeytanın kürsüsüdür, buyurdular.

Kur'anı Kerim'de Allah'ın arşı su üzerindedir. Sizi imtihan için yâni hanginiz daha iyi işlerde bulunacak, işte o iptilâ şeytanın fitnesidir. Kendisini İlâh gibi tahayyül ettirir de oradan emirler verir. O, mü'minlerin en büyük düşmanıdır. Şeytanın şerrinden Allah'a sığın.

Bakıcı, büyücü, aldatıcı, kendine şeyh süsü verenlere inanma. Dinin gider. Elde mizan şeriattır. Ona uymayan şeyler şeytan yoludur.

85-) Devlet adamlarına dil uzatma. Kalblerde tasarruf Allah'ındır. Onların kalbi de yed'i kudreti İlâhi'yededir. Sen meşru olan emirlerine hemen itaat et. Peygamberimiz. Ulül emre itaat edin, isterse yüzü yırtık Habeşi bir köle olsa da buyurdular.

Hıristiyan bilginlerinden bir zat, İslâm ülkelerinden birine geldi. Dolaşırken, herkes koşmaya başladı, işte Sultanımız geliyor, diye seviniyorlardı. O Hıristiyan zat da bekledi. Baktı ki siyah, vaktiyle köle olduğu nişanlarından belli, yüzü yırtık, çirkin bir yüz. Yüzüne bakınca; Allah'ın varlığına, birliğine, şeriki ve naziri bulunmadığına, istediğini istediği gibi yapar olduğuna, mülkünde istediği gibi tasarruf ancak

Zat-ı Ahad'iyetine has olduğuna, Hazreti Muhammed'in (S.A.V.) de hak Peygamber olduğuna şahadet ederim dedi. Dediler ki; bu imanin sebebi nedir? Dedi ki; Şu siyah kölenin saltanatındadır. Çünkü, zahirer bu adamın arkasına iki kişi bile düşmez. Halbuki bütün Ulema, Esra] ve iyyanı hep onun önünde elpençe duruyorlar, inandım ki Allah birdir. Kullarında istediği gibi tasarruf ediyor. Ve Habibi de Hazreti Muhammed'i de (S.A.V.) tasdik ediyor.

Yemek ve su kaplarınızın ağızlarını kapatın. Çünkü, senede bir gece gökten veba yağar. Açık kaplara veba girer diye Hadisi şerif vardır.

86-) Misafirlerine ikram et. Hadisi şerifte; Allah'a, Ahiret gününe iman olan misafirlerine ikram etsin buyrulmuştur. Misafirin hakkı üç gündür. Fazla kalırsa sadaka olur. Gelip geçici ise, bir günlük hakkı vardır. Misafire ikram, imânın şubelerindendir. Hayır söylemek, kötü sözlerden dili tutmak da imanın şubelerindendir.

Bir amel işlerken onu güzel yapmaya çalış. Çünkü, amelini güzel yapan emeline muvaffak olur. Güzel amel şer'i şerife uygun olan ameldir. Allah'ı görür gibi ibadet etmekliğindir.

87-) Abdestli bulun, her farz namaz için abdest alırsan güzel olur. Abdest müstakil bir ibadettir. Gerçi başka ibadetlerin sıhhati için şart kılınmıştır, amma, istiklâline dokunmaz.

Sabah namazını kılan kimse, Allah'ın ahdine girmiştir, sakın ona dokunma. Geceleri gafletle geçirme namaz kıl. Allah'ından, Dininde, Dünyada,

Ahiretinde af ve afiyet iste. Allah'dan daima hayır iste. Bir insan, sıdk ile Allah'dan şehitlik isterse, Allah ona yatağında da ölse şehid sevabı verir, diye Hadisi şerif vardır.

Hayırlı işlere başkalarını da teşvik edenler sevabda müşterek olurlar. Dünyada insanlara sürür, ferahlık aşıl原因 ve sıkıntılarını giderenlerin Allah, Kıyamet gününde sıkıntılarını izale eder.

88-) İcrasına muktedir bulunduğun öfkeyi yut. Allah, öfkesini yutanları ve İnsanların kabahatlerini af edenleri metheder. Peygamberimiz de, öfkesini yutanın kalbine emniyet ve imân dolar, buyurmuştur.

Halkın ihtiyacına koş, onların işlerini görmek amellerin en efdalidir. Hele düşmüşlere yardım, en büyük ibadettir.

Allah'dan mağfiret isterken, günahlardan Allah'ın seni korumasını iste. Günahı işlemişsen cezasından korumasını iste. Allah'ın bildiği ve olduğun halin tersini gösterme. Görüldüğün gibi ol. Rıfk ile muamele et. Mülayim, yumuşak olmayanlar birçok hayırlardan mahrum kalırlar.

Sana birisi bir hediye takdim ederse, ona mukabelede bulun. Bir şey vermeğe kudretin yoksa, dua ile mukabelede bulun. Amma, sen birisine hediye vermişsen, sakın karşılığını bekleme. Ve bir şey beklemediğini ona anlat. Eğer mukabele ederseniz müteessir olurum, de.

Eğer, sana bilmukabele takdim ettiği hediyeği kabul etmezsen, memnun olacaksa o hediyeği

kabul etme. Amma, o da gönül hoşluğu ile sana bir hediye verir ve onu almayınca müteessir olacağını anlarsan kabul et.

Aman, gâvur olayım, veyahut dinimden dönmüş olayım, gibi sözlerle yemin etme. Selâmetle İslâmiyete dönemezsin. Allah'ı an, gayriye yemin etmek günahtır.

Yalan rüya uydurmak veya rüyaya yalan katmak yalanların en fenasıdır.

89-) Hakkında kötü bir şey söylemişlerse sükut et. Bunu sana söyleyene tearuz etme. Zennunu Mısri'ye Mütevekkil sordu: Sana zındık diyorlar ne dersin? Dedi ki; hayır desem söyleyenleri yalancı, evet desem nefsimi yalancı yapmış olacağım bilaenaleyh sükut ediyorum, dedi.

Bir mü'mini küçük düşürecek, utandıracak şeyleri söyleme. Böyle söyleyenler cehennemnin en şiddetli yerlerinde hapsolunurlar, diye Hadis-i şerif vardır. Dininle dünyayı yeme. davul, zurna çalıpta para kazanmak, din ile dünyayı elde etmekten daha iyidir.

Şundan, bundan haber veren kâhini tastık etme. Elinde, ağzında bulaşık varken uyuma. Ve kimseye düşmanlık etme. İki yüzlü olma. Ticarete ihtikâr yapına. Birisi bir yere oturmuş ve tekrar oturmak üzere bir yere ayrılmışsa, onun yerine oturma.

Av muhabtır ama, sen av peşinde dolaşma. Sana ikram olsun diye bir sandalye veya süt veya güzel koku takdim ederlerse reddetme.

Borca girerken ödemeğe niyetin sağlam olsun,

ödemeğe muvaffak olursun. Eğer niyetin çürükse, borçlu kalırsın. Borçlu ölenlerin cenaze namazlarını Peygamberimiz kılmazdı.

Mü'min kardeşine üç günden fazla dargın durma. Rast gelince ilk selâmı sen ver. Hayırlı olursun, insanlar ayağa kalsınlar, karşında el bağlasınlar diye bekleme.

Şefaati ettiğin kimsenin hediyesini ve ziyafetini kabul etmek riya'dır. Kabahati sabit veya haklı bir tasfiye ve azledilmiş kimseler hakkında şefaati caiz değildir. Böyle bir canıye şefaatte bulunmak, Allah'ın lâinine sebeptir. Şefaati kabul edeni de müşkül duruma sokmuş olursun. Şefaati, haklı ve hayırlı şeylerde olur.

5.Bölüm

90)Hazreti Ali Keremullahı veçhe Efendimize hitaben varit olan vasiyetlerden,

Hazretî Ali der ki: Resulullah efendimiz bana vasiyet etti. Ve Ya Ali bunları hıfzet hayır görürsün buyurdu.

Ya Ali; Cahillikten daha beter fakirlik yok. Akıldan daha güzel mal yok. Kendini beğenmekten daha korkunç yanlışlık yok. Müşavereden daha kuvvetli yardımcı yok. Yakut (sağlam bilgi) gibi imân yok. Fenalıkları bırakmak gibi koruyucu yok. Güzel huylar gibi soy sop yok. Tefekkür (düşünmek) gibi ibadet yok.

Ya Ali; her şeyin bir âfeti vardır. Sözün âfeti yalan, ilmin âfeti unutmak, ibadetin âfeti riya, zekatın âfeti övünmek, şecatin âfeti zulüm, cömertliğin âfeti başa kakmak, güzelliğin âfeti kendini beğenmek, asaletin âfeti kasılmak, hayatın âfeti meşru olan vazifelerini yapmaktan utanmak, halin âfeti yenilik, ibadetin âfeti usanmaktır.

Ya Ali; birisi seni yüzüne karşı methederse, Allah'ın beni onların dediğinden hayırlı eyle, bilmedikleri şeylere beni affeyle, onların sözü ile beni sorguya çekme, de. Onların sözlerinden salim kalırsın.

Ya Ali, oruçlu iken, iftar ederken “Allah’ım senin rızan için oruç tuttum ve verdiğin rızıklarla da iftar ediyorum.” de. O gün, ne kadar insan varsa hepsinin sevabı kadar sevap kazanırsın.

Oruç tutan kimsenin, Allah yanında makbul bir duası vardır, iftar ederken besmele çeker ve “ey mağfireti bol Allahım, beni affeyle” derse af olunur.

Ya Ali, güneşe ve aya karşı oturma, arkanı dön de otur. Güneşte de çok oturma hastalık gelir.

Ya Ali; Yâsin-i şerifi çok oku, aç, susuz, çıplak kalmazsın. Hastalık, korku, zindan görmezsin, yalnız kalmazsın, her yerde hürmet görürsün. Bir şeyin kaybolmaz. Bir hastanın başında okursan, ecel gelmişse, ölümü asan olur. Akşam okuyan, sabaha, sabah okuyan, akşama kadar emin olur.

Ya Ali; yatarken Tebareke suresini oku. Kabir azabı görmezsin, Münkir, Nekir سوال sormaz.

Ya Ali;(KULHUALAH-U A H A D)’ ab-

destli olarak oku. Kıyamet gününde; Ey Allah'ını metheden, kalk Cennet'e buyur derler.

Ya Ali; kötü sözlerden ve kötü gözlerden korunmak için “Maşaallah” de. (LâHavle. . .) oku.

Ya Ali;zeytinyağı ye ve vücuduna çal. Şeytan yaklaşılamaz.

Ya Ali; yemeğe başlarken tuzla başla. Sonunda da tuzla bitir. Birçok dertlere devadır.

Ya Ali; yemeğin başında Besmele çek, sonunda da Hamd et. Sonuna kadar melekler sevap yazarlar.

Ya Ali; Evinden çıkarken Ayet-ül Kürsü'yi oku, işlerin kolaylaşır.

Ya Ali; yalnız sefere çıkma. Şeytan seninle beraber çıkar.

Ya Ali; çocuğun olursa, sağ kulağına ezan oku, sol kulağına kâmet getir. O çocuğa şeytan zarar yapamaz. Gök aylarının başında ve ortasında şeytanlar çok faal olurlar. Kendinizi koruyun, şerlerinden Allah'a sığının.

Ya Ali; Sail'i reddetme. İsterse at üzerinde gelsin, bir şey ver. Verilen sadaka sail'den evvel Allah'a gider. Sabah erken sadaka vermeli. Çünkü, belâ ve musibetler sadakanın önüne geçemezler.

Ya Ali; fakirleri miskinleri sev. Allah da seni sever.

Ya Ali;evine girince evdekilere selâm ver. Evinin bereketi artar.

Ya Ali güzel huylu ol. Böyle olursan, oruç tutanların, namaz kılanların derecesine ulaşırsın.

Ya Ali; öfkelenme. Öfkeli insana şeytan istediği şeyi yaptırır.

Ya Ali; Allah'ın affedici olduğunu unutma. Daima Allah'tan mağfiret iste. Allah, meleklerine buyurur ki: “Kulum benden başka kimsenin günahları mağfiret edemez olduğunu bildi. Şahid olun. Ben kulumu affettim.”

Ya Ali; yeni bir elbise giyersen, eskisini bir fakire giydir. O elbise fakirin üzerinde bulundukça Allah'ın hıfzındasın.

Ya Ali; Camiye girerken: “Allah'ım bana rahmet kapılarını aç” de. Çıkarken de, “Allah'ım, bana rızık kapılarını aç” de.

Ya Ali'; doğru, yalan ne olursa olsun, Allah'a yemin etme. Ağzını yemine alıştıрма. (Yeminlerinize Allah'ı siper yapmayın.) Allah, yalan yere yemin edenleri temizlemez. Ve onlara merhamet etmez.

Ya Ali; dört şey var ki şeytandandır: Ağlamayan göz, katı kalb, uzun emel, dünya sevgisi...

Ya Ali; dişlerini temizle. Aralarında yemek parçaları kalmasın. Melekler sevmezler.

Hazreti Ali der ki: Resulullah'a, Bakara suresinin otuz yedinci âyetindeki (Adem, Rab'binden kelimeler belleyip onlarla yalvardı. Allah da tövbesini kabul buyurdu.) “Bu kelimeler ne idi?” diye sordum. Resulullah buyurdular ki: Allah, Adem'i Hindistan'a, Havva'yı Cidde'ye, yılanı İsfihan'a, şeytan'ı Bisan'a indirdi. Cennet'te en güzel mahluk, yılan ile tavus idi. Adem'i iğfalde şeytana yardım ettikleri için onlar da gazaba uğradılar, Hazreti Adem Hindistan'da başını

semaya kaldıramadı, ağladı ve müteessir olarak oturdu. Bir gün Cebrail geldi, selâm verdi. Allah'ın selâmını da tebliğ etti. Ve dedi ki; Rab'bin soruyor ben onu kudretimle yarattım, Ruhumdan Ruh nefhettim. Meleklerle secde ettirdim, Havva'yı ona eş ettim. Bu hüznün ne?

- Ya Cebrail, civar-ı Rab'bı Âlâdan buraya indirildim.

- Ya Adem, şöyle dua et: (Allah'ım Muhammed hürmetine sana iltica ediyorum. Ben günah işledim, nefsimi zulmettim. Beni affeyle.)

Sonra Havva ile birleşince dediler ki: -(Ey Rab'bimiz, kendimize yazık ettik. Eğer bizi esirgemezsen zarara uğrayanlardan olacağız.) dualarını yaptılar. (A'râf suresi 23).

insan, dünyada babasının yolunda gitmeli. Babamız kusurunu itiraf etti. Allah'dan mağfiret istedi. Allah da hem affetti. Hem de en büyük saltanatı ve elçiliği ihsan etti.

Şeytan, Allah'a kafa tuttu, “beni azdırdın” dedi,- ebediyyen mel'un oldu. Allah'a boyun eğmeli, kusurlarını itiraf etmeli, Allah'dan daima af ve mağfiret istemeli. Adem'in oğlu olduğunu böylece isbat etmeli. Şeytan suyu içip de Allah'a kafa tutanlar, nisbeti Âdem'e değil, şeytana bağlamış olurlar.

Yılanı öldür.

Ya Ali; inad olma. Sonra pişman olursun. Dilini daima hayıra alıştı. Ahiretin en şiddetli azabı dildendir.

İnsanların en büyük dertleri, hased, hırs, gazap,

kizb'dir. insanların şerlisi yalnız geçen, kimseye menfaati dokunmayan, hizmetçilerini dövenlerdir.

Daha şerlisi, hayrı umulmayan, şerrinden korkulan kimselerdir.

91) Eba Hüreyre'ye hitaben varid olan vasiyetler:

Ya Eba Hüreyre; bir âyeti ezberledikten sonra unutmak, büyük kabahattir. Allah'a böyle gelme...

Ya Eba Hüreyre: Ululemr olanlara lanet etme. Allah bir kavmi ululemrlerine lanetlerinden dolayı Cehenneme attı.

Ya Eba Hüreyre; Şeytandan başkasına sövme. Temiz lisan ile ölürsen, bütün Peygamberler ve mü'minler Cennet'e girinceye kadar seninle müsafaha ederler.

Ya Eba Hüreyre; gece yansından sonra kılınan namazlar efdâldir. Bunu ihmâl etme.

Ya Eba Hüreyre; iyi şeyleri emret. Kötü şeyleri nehyet. Herkese iyilik öğret. Bir kimseyi fenalık yaparken görürsen, şahsına bir zarar gelmeyeceğini bilersen, ona “Allah'tan kork” de.

Ya Eba Hüreyre; Müslümanlara güler yüz göster. Selâm ver, müsafaha et. Melekler senin için dua ve istiğfar ederler. Allah, meleklerin dua ve istiğfarlarını kabul eder.

Ya Eba Hüreyre; iyiliği küçük görme, iyilik deyince hepsini yap. Hatta acize bir testi su getirmek suretiyle olsun, iyi huyların, küçük olsun, büyük olsun karşılığı Cennet'tir.

Ya Eba Hüreyre; evinde ehli ve iyâline namaz kılmayı emret. Allah evinize bol rızık verir. Sizin eve şeytan sokulamaz.

Ya Eba Hüreyre; her Müslüman için Allah'dan mağfiret iste. Hepsi sana şefaathçi olurlar.

Ya Eba Hüreyre; sekerâtta olan bir kimsenin yanına girersen, ona Kelime-i Şehadet'i telkin et. Onun sevabları kadar sana da sevab verilir. Hatta o hastaya tevbe ettir. Tevbe telkini sıhhatte olanlara daha faydalıdır.

Ya Eba Hüreyre; ümmetime sünnetimi öğret. Ahirette nurlara gark olursun da herkes sana gıpta eder.

Ya Eba Hüreyre; misaferlere, yolculara ikram et. Hatta onları ehline tercih et. Melekler seni sıratte teşyi ederler.

Ya Eba Hüreyre; Müslümanların yollarına eza atma. Elinden geldiği kadar yollardan ezaları kaldırmaya çalış. Bir insan, yol üzerinde gördüğü ezayı kaldırır veya onu, üzerine toprak dökmek suretiyle örterse, Allah da kıyamet gününde onun ayıplarını örter.

Ya Eba Hüreyre; âmâların sol elinden tut, onları gidecekleri yere kadar götür. Bu da bir sadakadır. Sağırlara hayrı duyurmak, şaşırılmışlara yol göstermek hep sadakadır.

Ya Eba Hüreyre; borcunu elinle götür ver. Melekler seni teşyi ederler. Borcunu ödeyenlere melekler dua ederler ve Allah-ü Zül Celâl onlara ummadıkları yerlerden rızıklar gönderir.

Ya Eba Hüreyre; Bir insan helâlinden mal kazanır, zekâtını verir, sonra mirasçılara bırakırsa, o maldan yapılan bütün hayırlı şeylerde onun hissesi vardır.

Ya Eba Hüreyre; şehiden ölenlerin bütün günahları af olunur. Yalnız kul haklan, bir de namuslu kimselerin namusuna dokunacak kötü sözler af olunmaz.

Ya Eba Hüreyre; her günah, Ahirette tasadır. Bâzı günahların tasası çok büyüktür. En büyüğü başkasının malına, namusuna, canına karşı yapılan günahlardır.

Ya Eba Hüreyre; kimseyi korkutma, seni de ahirette korkuturlar. Başkalarının sana karşı yaptığı kabahatleri affet. Büyük mükâfat görürsün.

Ya Eba Hüreyre; evinin her tarafında namaz kıl. Evinin nuru gözlerde görünür.

Ya Eba Hüreyre; akşam ve sabah yemeklerinde, muhtaç akrabalarını gözet. Allah, dünya ve ahirette dostlarına ayırdığı hayırlardan sana da büyük hisseler ayırır.

Ya Eba Hüreyre; Allah'ın bütün mahlukatına merhamet et. Allah da yarın sana merhamet eder.

Ebu Hüreyre der ki: Resul-ü Ekrem efendimize; “Ya Resulullah ben bir sinek suya düşmüş çırpınıyor, onu o halde görünce içimden bir merhamet hissederim” dedim de, Resulullah üç defa “Allah sana merhamet etsin” buyurdular.

Ya Eba Hüreyre; musibetleri sabır ile karşıla. Allah'ın Rahmetine, Mağfiretine ve hidayetine erersin.

Ya Eba Hüreyre; felâketzedeleri taziye et. Köle azad etmiş gibi sevap kazanırsın.

Ya Eba Hüreyre; sabah ve akşam dilin zikrullah ile

olsun. Günahın kalmaz.

Ya Eba Hüreyre; kardeşinin ayıbını gizle. Allah yardımcın olur. Kardeşine yardım et. Akraba ve komşularına iyilik et. Müslüman olursun.

Dostlarına iyilik et mü'min olursun. Allah'ın farz kıldığı ibadetleri yap, Abid olursun. Allah'ın taksimine razı ol. Zahid olursun.

Resul-ü Ekrem salla'llahü aleyhi vesellem Ebû Hüreyre'ye vasiyetlerinde buyurdular ki: Ey Ebû Hüreyre, herkes korkudan tir tir titrerken korku hissetmeyenlerin, herkes Cehennem ateşinden feryat ederken rahat ve huzur içinde bulunanların yollarını tut.

Onlar kim Ya Resulullah, bana onların ahvalini bildir ki, onları tanıyayım. Onlar, ahir zamanda gelecek ümmetlerimdendirler. Onlar, Mahşere gelirken Peygamberler gibi gelirler. Karşıdan onları görenler, Peygamber zannederler. Ben onları görünce, ah ümmetlerim ah ümmetlerim, derim. Mahşer halkı, o zaman onların Peygamber değil, benim ümmetim olduğunu öğrenirler. Onlar mahşer yerinden şimşek gibi geçerler. Onların nuru, bütün mahşer halkının gözlerini kamaştırır.

Ya Resulullah, onların amellerini bana da öğret de belki ben de onlar gibi olurum, dedim. Buyurdular ki: Ey Ebû Hüreyre, onların yolu zorca. Evlerinde de her türlü yemekleri varken açlığı tercih ederler. Her çeşit elbise giymek kudreti varken elbiseye ehemmiyet vermezler. Her türlü şerbetleri içmek mümkün iken, susuzluğa tahammül ederler. Hep bunları Allah'ın rızasını kazanmak, başkalarını

nefislerine tercih ettikleri için yaparlar. Hesap korkusundan dolayı Helâl olan birçok zevklerini terk ederler. Dünyada yalnız bedenleri vardır. Dünyanın süsüne kendilerini kaptırmazlar. Melekler, Peygamberler onların ibadetlerine hayran olurlar. Onlara müjdeler olsun müjdeler, dedikten sonra; Allah'ını benimle onları birarada cem eyle, benim onlara iştियakım var dedi ve ağladı. Ve yine buyurdular ki: Allah, arzdakilere âzab etmek murat ederse, onların yüzü suyu hürmetine azabı kaldırır.

Ey Ebû Hüreyre; işte, sen de onların yoluna git. Onlara muhalefet eden şiddetli hesaba çarpılır.

92) Ashabdan Ebulderda şöyle rivayet etti: Resul-ü Ekrem Sallâ'llah-u aleyhi vesellem buyurdular ki: Ey Nas, ölüm gelmezden evvel Allah'a dönün, meşguliyet gelmezden evvel iyi ameller işleyin Allah'ınızı çok zikretmek suretiyle aranızdaki ahdi muhafaza edin ki, saadete eresiniz. Gizli ve aşikâr çok sadaka verin, rızıklar genişlesin. Daima iyiliği emredin ki, birçok nimetlere eresiniz. Çirkin şeylerden nehyediniz ki, yardımlar göresiniz.

Ey Nas: Sizin en akıllınız, ölümü çok anandır. En zekiniz ve en iyi düşüneniniz de ölüme güzel ameller hazırlayanınızdır.

Gözlerinizi açın, akıllılığın alâmeti, dünyaya aldanmamaktır. Ebediyet âlemine doğru ihlâs ile yönelmektir. Kabir için azık hazırlamak, Mahşer yerine temiz olarak çıkmaya müstaid bir hale gelmektir.

Nasihat; Peygamber nasihati: Müjdeler olsun o kimseye ki, şerefine hâlel getirmeden tevazu eder. Nefsini, tahkir ettirmeden küçük gösterir. Kazandığı helâl maldan hayırlı yerlere sarf eder. Bilgin ve faziletli kimselerle düşer kalkar. Fakir ve düşkünlere merhamet eder.

İşte onlara müjdeler olsun. Yine müjdeler olsun o kimseye ki, kazancı temiz, içi temiz, dışı temiz, kimseye zararı yok. Müjdeler olsun o kimseye ki, bildiği ile amel ediyor. Malının fazlasını muhtacıne veriyor. Sözlerinin fazlasını imsak ediyor da söylemiyor.

İki kişinin arasını düzeltmek için Peygamberimizin vasiyeti:

Ashabdan Malik'in oğlu Enes der ki: Bir gün Resul-ü Ekrem de içimizde olduğu halde oturuyorduk. Baktık ki, Resul-ü Ekrem gülüyor. Ve ön dişleri görülüyordu, Hazreti Ömer; Anam, babam sana feda olsun niye güldünüz Ya Resulu'llah, dedi.

Duyurdular ki, ümmetimden iki kişi, huzuru İlahi'de diz üstü geldiler de birisi, Allahım şu kardeşimden hakkımı alıver dedi. Rab'bül İzze de kardeşine hakkını versene deyince, Allah'ım verecek hiçbir şeyim kalmadı, ne veriyim, dedi. O vakit alacaklı: Ya Rab, günahlarımı yüklensin, dedi. Resulullah'ın gözlerinden yaşlar boşandı. Ağladı. Sonra buyurdular ki, o ne müthiş bir gün ki, insan günahlarını başkasına yükletmeni ister. Ve Resul-ü Ekrem buyurdular ki, Allah Azze ve Celle alacaklıya; hele başını kaldır da cennetlere bir bak

dedi. O adam başını kaldırırıp bakınca dedi ki, Ya Rab, gümüşt n şehirler içinde altından köşkler görüyorum, onlar da incilerle süslenmiş. Bunlar hangi Peygamberin, hangi Şehid'in? Allah-ü Tealâ, bunlar satılık. Bedelini kim öderse ona vereceğim.

O adam dedi ki, Ya Rab, buna kimin gücü yeter, kimde var bu kadar servet? Allah-ü Tealâ buyurdu ki; sende var, sen alabilirsin. Ya Rab, neyimle alırım. Alacaklısı bulunduğ n kardeşini affetmekle bunları abran deyince; Affettim Allah'ım dedi.

Allah-u Tealâ, Haydi kardeşinin elinden tut, beraberce o Cennetlere girin buyurdu.

Bunu Resul-ü Ekrem anlattıktan sonra buyurdular ki; Allah'dan korkun. Aranızdaki gerginlikleri ıslah edin (düzeltin). Allah da kıyamette Mü'minlerin arasını ıslah eder.

Kıyamet alâmetlerini bildiren vasiyetler:

Hazretİ Ali Keremullah'ı veçhe der ki; Resulullah Sallâllah-ü Aleyh'i Vesellem'e kıyamet alâmetlerinden soruldu da buyurdular ki; insanlar hakkı zayi ettiklerini, namazı öldürdüklerini, gördüğ n zaman, birbiri aleyhine iftiralar çoğalıp yalan mubah gibi olup, rüşvet almak ve vermek âdet hükmüne girdiğ  zaman, binalar yüksek yapılıp, zenginlere hürmet çoğalınca, akılsızlar iş başına geçip kan dökmek hiçe sayılınca, cahil zarif, zeki; âlim, zayıf, zalim'medar, iftihar addedilince, camilere rastgele girip çıkanlar görülünce, şartlar çoğalıp mushaflar süslenip minareler yükselince, kalbler dinden harap bir hale gelince, müskirat

içilip, boşanmalar, ansızın ölümler çoğalınca, fenalıklar, iftiralar, alenen yapılırsa, Allah'dan başkası adına yeminler yapıp hainler emin, eminler hain tanınınca, içi canavar gibi olduğu halde, dışına koyun postu giyenleri gördüğünde kıyameti bekle, artık yaklaşmıştır.

Sadakaya dair vasiyet:

Peygamberimiz buyurdular ki; bir dilenci bir kadına geldi. O kadının elinde bir lokma vardı. Ağzına koymak üzere iken fakir elini uzattı. O, lokmayı fakire verdi. Bir müddet sonra o kadın bir oğlan doğurdu. Çocuk kundakta iken ansızın bir kurt gelip çocuğu kapıp kaçtı. Kadın, arkasından “oğlum, oğlum!” diye bağıırıyordu. Allah, bir meleğe: “yetiş, çocuğu kurdun ağzından al, annesine teslim et ve benden selâm söyle. BİR lokma sadakana bir lokma ile mükâfat de” buyurdu.

Peygamberimiz bir adama şöyle vasiyet etti: Şehvetlerini kıs, fakirlik kolaylaşır. Günahı azalt, ölüm kolay getir, malını önceden gön-der, ona bir an evvel kavuşmak istersin de ölümden korkmazsın. Verilene kanaat et. Hesabın hafif olur. Senin için deruhte edilmiş rızıkları toplarken, farz ibaretlerinden uzak olma. Sana ayrılan gelir, ayrılmayanı da elde edemezsin. Elinden çıkmış, fırsatı kaçmış şeyler hakkında müteessir olma. Faydasızdır.

Öyle bir şeye emek ver ki, elinden çıkmasın. Sen

de orada ebedi olasın.

Peygamberimiz, Asım oğlu Kays'a şöyle vasiyet etti: Ya Kays; muhakkak izzetle beraber zillet var. Hayat ile beraber ölüm de var. Dünya ile beraber Ahiret var. Her şeyin nesabı sorulacak. Her şeyin gözcüleri var. Her iyiliğin sevabı, her kötülüğün cezası var. Her geleceğin mutlaka bir muayyen zamanı var.

Ya Kays; seninle beraber mezara girecek bir arkadaşın var ki, o diridir. Eğer o arkadaşın iyi ise, sana ikram edecek, kötü ise, seni rezil edecektir. Sonra o seninle beraber Haşre çıkacak, seninle bile baas olunacak. Sen yalnız ondan dolayı hesaba çekilirsin. Onun iyi olmasına çalış. Eğer o, iyi olursa onunla rahat yaşarsın. Eğer o, kötü olursa seni ancak o korkutur. O da senin amelin, işindir.

Vasiyet: Peygamberimiz buyurdular ki; Beş haslet bulunmayınca kişinin imanı kâmil olmaz. Allah'a tevekkül, Allah'a tefviz, Allah'ın emirlerine teslim, Allah'ın kazalarına rıza, Allah'dan gelen felâketlere sabır.

Allah için seven, Allah için buğz eden, Allah için veren, Allah için men eden imanını kemale erdirmiştir.

Vasiyet: Peygamberimiz buyurdular ki; kişi, insanlar elinden, dilinden salim olmadıkça Müslümanların sırasına, komşuların şerrinden emin olmadıkça mü'minler sırasına geçemez. Belki hata ederim diye tamamen fenalıklardan çekkin bulunmadıkça müttakıylerden sayılmaz.

Ey Nas; gece karanlığından korkan, yoluna erken

ıkar. Erken çıkan menzili maksuda varır. mrler sona erip de dünyaya gözünü kapayınca netice belli olur. Mü'minin niyeti amelinden hayırlıdır. Mnafıkın niyeti amelinden şerlidir.

Rızıklar artmaz, eksilmez, iyi ve meşru yollardan arayınız. mrler mahdut, uzamaz kısalmaz. Ömür bitmeden gözlerinizi açın. Ameller sayılıyor. Küçüğü, büyüğü hep karşına çıkacak. İyi amelleri çok işleyin.

Ey Nas: Kanaatte genişlik var. İktisatda maksada ulaşmak var. Çekingen davranmakta rahatlık var. Her amelin cezası vardır. Her gelecek yakındır. Hadİs-i şerif meali : [Hikmeti, ehlinden gayriye ğretmeyin. Hikmete zulmetmiş olursunuz.

Hikmeti ehlinden saklamayın. Ehline zulmetmiş olursunuz. Zalimle uğraşmayın, faziletiniz batıl olur. Mrailik etmeyin amelleriniz boşa gider. Mevcudu men etmeyin hayrınız azalır.]

Ey Nas: Eşya tr. Birisinin iyiliğİ aşıkrdır. Ona uyun. Birinin kötülüğü aşıkrdır, ondan kaçının. Birisi de, ne olduğ sizce belli değildir. Onu Allah'a havale edin.

Ey Nas: Size yükte leyni, bahada ağır iki şey söyleyeyim. Dikkt edin: Skt, güzel huy.

Peygamber vasiyeti: Haddinden fazla yemeyin. Çünkü, aşırI yemek, kalbe kasvet verir de kalbi kapatır. Azaları vazifelerinden alıkır. kulakları sağır- eder de vaaz tesir etmez olur. Haddinden fazla oraya, buraya bakmayın, Fuzuli nazarlar kalbe neva tohumu eker de gaflet getirir. Tamahı

bırak, tamahdan kalbe şiddetli hırs gelir, kalb dünya muhabbetine dalar ve kapanır. Bu hal, her fenalığın anahtarıdır ve iyiliklerin batıl olmasına sebeptir.

Peygamberimizin vasiyeti: Ümmetim, Dünyada üç tabaka üzerine olurlar:

1- Mal toplamaya, yığmaya, ihtikâra rağbet etmeyenler. Onlar dünyayı şöyle anarlar: Kimseye muhtaç olmasınlar, yiyecek ve giyeceklerini helâlinden kazanıp kimseye yüz suyu dökmeden dünyayı geçirsinler. Onlar için korku ve tasa yoktur. Ahirette ferahdılar.

2. Helâlinden temiz mal kazanıp hayırlı yerlere sarf etmek, akraba ve muhtaçlara yardım etmek, onların emelidir. Helâl olmayan bir dirhemi almak, onlar için en korkunç şey, bir dirhemi meşru olmayan yere sarfetmek onlar için en kötü iştir. Bunlar Ahlrette hesaba çekilirlerse, kolay kolay azabdan kurtulamazlar. Allah'ın affı ve rahmetine mazhar olanlar kurtulurlar.

3- Helâl, haram düşünmeden mal toplamak, para kazanmak, Allah haklarını vermemek, harcadıkları yerlere israfına harcamak, hayra gelince, cimrilik edip vermemek, ihtikârdan korkmamak, bütün mevcut putları ile dünyaya dalıp gaflette puyan olanlardır. Bunların neticesi Cehennemdir.

Peygamberimiz buyurdular ki: Sizi Cehennemden uzaklaştıran ne varsa hepsini size anlattım. Sizi Cennete yaklaştıran ne varsa, onlara da sizi delâlet ettim. Ruhul Kudüs kalbime şöyle üfledi: Rızkını bitirmeden kimse ölmez. Binaenaleyh, rızkınızı

kazanırken iyi, meşru yollardan kazanın. Rızkınızın biraz ağır gelmesi, sizi kötü yollara sevketmesin. Allah'ın fazlı olan rızkınızı, Allah'a isyan olan şekillerden aramayın. Allah'ın nazık hazinesine ancak, Allah'a itaat yollarından erilir. Oralardan arayın.

Herkesin rızkı var. Onu bulacak. Ona razı olana mübarek olur ve rahatlık verir. Razı olmayana rahat ve huzur vermez.

Allah'ın hazinesinde olana talip ol ki, Allah seni seve; insanların elindekine göz dikme ki, insanlar da seni seve. Yarın Mahşerde, dağlar gibi-sevapları olan insanlar gelecekler, onları Cehenneme atın denecek.

Resulullah'a sordular; bunlar namaz kılmaz mı idi? Namaz kılarlar, oruç tutarlar hatta gece namazı bile kılarlardı. Lâkin, karşılıklarına dünya menfaati çıktı mı hemen ona çullanırlardı, buyurdular. Peygamber vasiyeti: Dünyaya sövmeyin. Mü'minleri hayırlara ulaştırmak için en güzel vasıta, dünya hayatı ile Ahiret saadetleri kazanılır. Ve Ahiretin azabından yine dünya hayatıyla kurtulunur.

Hayat, en kıymetli sermayedir. Bunun bir nefesi bütün varlıklardan daha azizdir. Binaenaleyh, bir kimse dünyaya lanet okursa, dünya da ona, benim üzerimde Allah'a isyan edeni Allah kahretsin, der. Resulullah şöyle nasihat buyurdular: Paçaları çemreyin. İş ciddidir hazırlanın, göçme zamanı yaklaşmıştır. Azıklar hazırlayın. Yolculuk uzundur. Yükler hafif olsun, yollar sapaadır. Yüğü ağır olan geçemez. Ey Nas: Dünyanın birçok güçlükleri

vardır, imanınızı iyi muhafaza edin. İmanınızı salih amellerle kuvvetlendirin. Sabırlı ve metanetli olun ki nimetlere kavuşasınız.

93) Allah'ın kudsi hadislerindeki vasiyetler:
Allah'ın dostlarına tazim lâzım. Cenab-ı Hak,
“dostuma hakaret eden bana ilânı harp etmiştir.
Veya ben ona ilânı harp etmişimdir.” buyurur.
Allah'ın gazabı karşısında kim durabilir?
Yanımda en sevgili ibadet nasihattir. Ey adem oğlu,
hayırlın sana geliyor, senin de serlerin göklere
çıkıyor. Ben sana nimetler veriyorum sen ise
karşılığında günahlar işliyorsun. Her gün melekler
kötü amellerini getiriyorlar. Beni düşün, ben seni
her yerde görüyorum. Benden utan da hayırlı işlere
teşebbüs et. Ben de muvaffakiyetler vereyim.
Emirlerimi, nehiylerimi hep bana iltica edesin diye
verdim. Benden kaçasın, isyan işleyesin diye değil.
Ben Gani'yim, sen fakirsin. Dünyayı yarattım, sana
musahhar kıldım. Rızamı kazanasın diye. Benden
ürkme. Benden kaçanı huzuruma kabul etmem.
Rahmetime koymam.
Ey Adem oğlu, her gün rızkın gelir sen mahzun
olursun. Her gün ömrün eksilir de haberin yok.
Hâlâ gülersin. Yeteri elinde varken, azdıracak
şeyler peşindesin. Aza kanaatin yok, çokla
doymuyorsun.
Halin ne olacak!

Benim sevgili dostum kimdir bilir misin? Cismi
hafif, zevkle namazını kılar, ibadetlerini güzelce

yapar. Gizli ve aşikâr her yerde kulluğunu işler, insanlar içinde şöhreti yok, parmakla gösterilmez. Kendi halinde, kazancı ile meşgul, kanaatli, ölünce arkasından ağlayanlar az, dünyada bıraktığı servet de az.

Kulum, sakın ibadetlerine benden başka bir garaz karıştırma. Eğer bir şey kanştırırsan ben orada yokum. Müşterek ameli, karışık kalbi sevmem.

Ey Peygamberlerin kardeşi; ey mürşitlerin yoldaşı Habibim. Kullarıma söyle, evime salim bir kalble, doğru bir dil ile, temiz bir el ile, tahir bir avretle girsinler. Bir kimsenin hakkı özlerinde iken sakın evime girmesinler.

Hangi bir kulum borçlu olarak namaza durursa, o hakkı ödemedikçe namazını kabul etmem. Amma, sahibine hakkı ödenince, onun işitir kulağı, gören gözü olurum. O benim sevgili bir dostumdur.

Peygamberler, Şehidler, Sıddıklar, Salihlere onu komşu yaparım.

Allah'ın vasiyeti: Kulum, abdestini bozar da abdest almazsa, bana cefa etmiştir. Abdest alır da namaz kılmazsa, yine bana cefa etmiştir. Namazlarda dua etmezse, yine bana cefa edilmiştir. Eğer dua eder de

ben de onun duasını kabul etmezsem, muhakkak ben de ona cefa etmişimdir. Halbuki, ben cefa eden Rab değilim. Ben cefa eden Rab değilim. Ben cefa eden Rab değilim.

Gecenin üçte ikisi gidip de biri kalınca. Dünya göğünden Allah şöyle hitab eder: Beni sevdiklerini

iddia edip de Şimdi uyuyanlar yalancıdır. Herkes sevgilisiyle تنها kalmak istemez mi? İşte ben ahabblarıma -nazırım. Onlar beni murakabeye aldılar, benimle konuşuyorlar. Yarın Cennette onların gözlerini güldüreceğim.

Benden başkasından uman, beni bilmiyor, beni bilmeyen bana kulluk edemez. Bana kulluk etmeyen gazabıma uğrar, benden gayrisinden korkana gazabını hak olur. O

Kıyamete bir insanı getirirler, kurbanlık koyun gibi Allah'ın divanına dikerler. Cenab-ı Hak sorar; kulum, sana nimetler, servetler ve saman ve rütbelere verdim ne yaptın?

Ya Rab, topladım, çoğalttım, verdiğinden daha fazlasını bıraktım, müsaade buyur da getireyim, der. Cenab-ı Hak, getirdiğini göster. Yine o adam, topladım, çoğalttım, daha fazla yaptım diye mırıldanır. Hiçbir şey getirmediği görülünce, Cehenneme sürüklenir...

Cenab-ı Hak, Hazreti Musa'ya şöyle hitap etti: Biliyorsun ki mülküm zail olmaz. Bana taatı terketme. Yine biliyorsun ki hazinem bitmez, tükenmez. Rıslık için gam yeme, ne biliyorsun ki, düşmanın ölmez. Emin olma. Ansızın bastırır. Benim seni affettiğimi madem ki kat'i olarak bilmiyorsun, başkasının günahlarını ayıplama. Madem ki Cennetime daha girmedin, fikrimden emin olma.

Cenab-ı Hak, Dünyaya şöyle hitab etti: Ey Dünya, bana çalışan ve nizamı arayana benim için sen hizmet et. Sana çalışana, sen sıkıntı ver.

Cenab-ı Hak buyurdu ki; Bir kimsenin vücuduna sıhhat, maişetine genişlik verdiğim halde, aradan beş 'on gün geçer de bana dönüp kulluk vazifesini yapmazsa, o adam mahrumdur.

Daima Allah'dan korkmalı. Cenab-ı Hak, İbrahim aleyhisse-lâm'a, çok korkuyorsun neden bu korku? diye sordu, İbrahim, Ya Rab, nasıl korkmayayım. Adem babam sana en yakın idi. Kudretinle yarattın. Ruhundan nefhettin. Meleklerle secde ettirdin. Bir isyanla da civarından çıkardın, deyince; Cenab-ı Hak, İbrahim'e şöyle vahyetti:

Bilmez misin Ya İbrahim. Dostun dostuna karşı isyanı çok şiddetlidir.

Cenab-ı Hak, Davud aleyhisselâm'a da şöyle vahyetti: İsrail oğullarını şehvetlerine düşüp her arzu ettiklerini yemekten korkut, yemesinler. Şehvetlerine bağlı bulunan kalbler. benden mahcupdur.

Cenabı Hak, Hazreti Musa'ya şöyle nida etti: Ey İmran oğlu, sana sığınanı me'yus etme. Senden isteyen de mahrum etme.

Bir gün Musa, kırdan seyahat ederken, bir doğan, güvercini, kovalıyordu. Güvercin Musa'nın omuzuna İndi. Doğan güvercine hücum etmek istedi. Güvercin yeğine girdi. Doğan, Ya İmran oğlu beni mahrum etme, rızkıma mani olma. Güvercin feryad etti: Ya İmran oğlu ben sana sığındım beni koru. Hazreti Musa, pek çabuk müptelâ oldum, dedi ve bıçağını aldı, baldırından kesip doğan'a vermeye kastedti. O zaman dediler

ki: Acele etme biz, Rabbinin elçileriyiz. Ahdini, Sadakatini, Bağlılığını görmeğe geldik...

94) Hayır ile mevsuf ol. Başkalarına hayrı tavsiye edip kendini unutanlardan olma. Arif ol.

Allah'ından kork. İrfanı anlatanlardan olma.

Salihlerden birisinin kardeşi öldü. Rüyasında gördü. Ne oldu, diye sordu. Cennete girdim. Yiyip içip geziyorum, diye cevap verdi. Canım ben sana onları sormuyorum. Rabbin gördün mü? dedi.

Hayır dedi. Onu ancak bilenler görüyor.

Müellif Muhiddin'i Arabî der ki: O zat hemen bize geldi, anlattı. Ve bize bu hususta bana mürşit ol diye rica etti. Bir müddet bizimle kaldı. Keşif ve şuhud yoluyla irfan tahsil etti. Kelâm ulemasının delilleri gibi değil...

Kardeşim: Söz ebesi, başkasını avlamak için konuşan, kalbi karışık, fesat, hile, kibir, hırs, tamah, buğuz ve adavetle dolu, ameli nifak ve riya, arzusu dünyada zevk ve sefa ile yaşamak olanlarla arkadaş olma. Sana Allah'ı anlatan içine Allah sevgisi aşıl原因, haliyle sana vâazeden kimselerle arkadaş ol.

Sakın, sana lisanı ile iyi şeyleri tavsiye edip kendi nefsinde tatbik etmeyenlerle düşüp kalkma.

Kalbi kararmış, taş gibi olmuş, merhametten eser kalmamış, gafil kimselerle olma. Cisimleri dünyada, ruhları Muhalli Alâ'ya bağlı kimselerle ol.

Sakın, başkalarının ayıpları ile meşgul olup da kendini unutma Bu hal, kalp körlüğü getirir. Kalbi Mahal-li Alâ'ya bağlı bulunan, dedikodu bilmez

olur. Başkalarını tedavi edip de, kendi hastalığına bakmayan doktor gibi olma.

Allah'ı her şeye tercih edin. Daima doğruluğu iltizam edin. Allah'ı bütün kalbinizle sevin. Onun kapısına devam edin. Ölümü hiç unutmayın.

Hesaplı hareket eden kârlı olur. Hesapsız olanlar delalette kalır. Sonunu düşünen kendini korur, iyilik eken sevinç kaldırır. Kanaat edip şükreden azı, israf edenin çoğundan çok hayırlıdır. Dışını insanlara, içini Allah'a bağla. Herkesle hoş geçin. Ulemanın huzuruna varırken cahil olarak var. Yâni ilmini unut. Zahitlerin huzuruna varırken dünyayı bırak da var. İrfan ehlinin huzuruna varınca sükût et. Böyle yaparsan, bunların sohbetlerinden istifade edersin. Bir Ehlidil'e musabip olursan, ilme dair notların falan varsa, onları imha et. Bildiklerini unut, bildiğin yerde inat edip durma, kendinden geç.

Eğer, kalb âleminde seyre başlamışsan, sakın hiçbirinde eğlenme. Gördüklerini hep unut.

Efendinin sırrını da ifşa etme ve daima; Ya Rab, ilmimi artır, diye dua et. İhtiyaçlarını daima fakirim diye iste. Sakın, kendinde varlık görme. Allah'a fakrile, zillet ile gidilir. Allah, kullarına şöyle hitap eder:

[VARLIĞINI BIRAK DA BANA ÖYLE GEL]

Ey Allah dostluğu isteyen, îmânını daima murakabe et ve güzel amellerle onu tezyin et.

Bir insan sana söğerse düşün. Söğdüğü şey sende varsa ona kızma. O kötü sıfatından vazgeç.

Söylediği kötü şey sende yoksa, bu bana bir

İhtardır ki muhabbetten fazla sevgi göstermek,
nifak alâmetidir.

95) İnsan adaleti evvelâ kendi nefsinde tatbik
etmeli. İnsana yakışan ne kadar güzel şeyler varsa,
onları doğru bir şekilde kendine
mal etmeli.

Zulüm: insana yakışmayan şeyler yapmağa denir.
Adalet Hakkın terazisidir. Hakkın razı olmayacağı
tarafa meyil caiz olmaz.

İzzeti, şerefi Allah'dan bekleyeni hiç Bir kuvvet
zelil edemez. Allah'a iyice bağlanmış olana şeytan
zarar yapamaz. Azla iktifa eden çoktan müstağni
olur. insanlardan istifna eden, iflastan emin olur.
Musibet anında sabır en büyük nimettir.

Baniyi, bekçidir. Oluruna razı olmak, başkasına
yüz suyu döktürmez. Amellerin efdalî, sevap temin
eden, balların en faydalısı, şükürle karşılanandır.

Gelen devlete itibar etme o, bir gölgedir. Çeker
gider. Servete itimat etme o, bir misafirdir yann
göçer. İyi insan, kimseye eza etmeyen, kavi insan
nefsine hakim olandır. Mü'min hile bilmez;
münafık, fesad saçar. Haya kalktı mı belâ gelir.

Herkes arzusu peşinde gezer, amma ölüm de onun
peşini bırakmaz. Faydasız ilim, şifasız ilâca benzer.
Güzel ilim, amel ile beraber olandır. Sükutun
güzeli, yaramaz sözlerden sükuttur.

Cahile isyan et kurtulursun. Akile itaat et
kazanırsın. Vasiyetsiz yatma, isterse vücudun
sıhhatte olsun. Ve genç ol. Olacak olur. Ölüm
ansızın gelir. Bir insan içini güzel yaparsa, Allah

onun dışını güzel kılar. Bir insan ahiretini güzel yaparsa, Allah, onun dünya işlerini güzel yapar. Bir insan, Allah ile arasını düzeltirse, Allah onun insanlarla arasını düzeltir.

96) Geçmiş Peygamberlerden birinin hikâyesi. O Peygamber, Allah'ın tekliflerini ve onlarla imtihanın hikmetlerini çözemedi. Halbuki, Cenab-ı Hak o Peygambere ve bütün kullarına bu tekliflerdeki esrarı tefekkür etmeyi emretmişti.

Halvethanesine çekildi, tefekküre daldı ve Rabbi Alâ'ya sırrile, lisanıyla, bütün varlığı ile şu derdi döktü.

Ya Rab: Beni sormadan yarattın. Biliyorum ki, benimle istişare etmeden de Öldüreceksin. Ya Rab: Beni muhayyer bırakmadan emirler verdin, nehiyler ettin. Aynı zamanda beni hayırlı şeylerden alakoyan hevayı hevesi (nefsani arzuları) bende yarattın. Sapıncı şeytanı bana musallat ettin ve benliğime şehvetler diktin. Gözlerimin önüne süslü bir dünya koydun. Sonra da beni korkutuyorsun, menediyorsun, şiddetli azablarla beni tehdid ediyorsun. Buyuruyorsun ki. Emrolunduğın gibi dosdoğru ol. Sakın hevayı hevese uyma, seni benim yolumdan sapıtır. Şeytandan da kaç. Seni aldatmasın. Dünyaya da aldanma, şehvetlerinden de uzak dur. Seni, arzu ve emellerin fenalıklara sürüklemesin. Maişetini helâlından kazan. Eğer helâlından kazanmazsan mes'ulsün. Ahireti unutma. Dünyadan nasibini unutmadığın gibi, Allah, sana nasıl ihsan etmişse, sen de öyle ihsan

da bulun. Sakın yer yüzünde fesat çıkarına.

Ahiretten yüzünü çevirme, ne dünya kalır ne de Ahiret. İşte şaşkınlık da o zaman olur.

Ya Rab: Bir birine zıd çekici kuvvetler, karşılıklı haller bir arada ne yapacağım ne işleyeceğim, nasıl Hidayeti bulacağım, işlerimde hayretteyim, bir çare bulamıyorum.

Ya Rab: Bana yol göster, elimi tut. Doğru yola delâlet buyur. Kurtuluş yollarına ulaştır. Yoksa helak olacağım, diye niyazda bulununca; Allah'ü Zül Celâl şöyle vahyetti:

Ey kulum: Bana yardımın olsun diye, sana emirler vermedim. İşlerse bana zararı dokunacak diye de nehyetmedim. Belki sana emrettiğim şeyler hep senin faiden için olduğundan sana emirler verdim. Çünkü, ben senin Rabbin, Mabudun, Yaratıcın, rızıklarını veren, seni yoktan var eden, daima seni koruyan, Sahibin ve yardımcın olduğumu düşünesin ve bunları böyle bilesin de yanlış kapı çalmıyasın diye emrettim. Şunu da unutmayasın ki, emrettiğim şeylerin hepsinde benim, muavenet, kabul ve hidayetime, kolaylık ihsanına, inayetime muhtaçsın. Yine bilesin ki, nehyettiğim şeylerin hepsinde korumama, muhafazama muhtaçsın. Senin, küçük, büyük, gizli, aşikâr bütün işlerin, bana gizli değildir. Şunu da iyi bil ki, sen, benim fakirimsin, her zaman bana muhtaçsın. Ben sana mutlaka lâzımım. Bensiz yaşamana imkân yok. İşte bunu böyle bil. Bil de benden yüz çevirme. Başka şeyler seni benden meşgul etmesin. Beni unutma. Benden başkasıyla meşgul olma. Belki her vakit

benim zikrimde ol, beni an.

Bütün işlerinde hep İhtiyaçlarını benden iste.

Yapacağın bir işte bana hitap et. Gizli yerlerde bana yalvar. Her yerde beni gör, beni düşün, Bana bağlan. Bana tap, başkasına değil.

Bil ki, nerede olursan ol ben seninle bileyim. Sen beni görmesen de ben seni görürüm.

Kulum: Bunları böyle düşünüp inanınca, sözlerimin hak olduğu sence kafi olarak kabul edilince, tavsif ettiğim şeylerin sahih olduğuna sence kanaat getirilince, her şeyi arkana atar, bana, yalnız bana dönersin.

İşte o zaman, seni bana yaklaştıırım, kendime ulaştırırım. Sana büyük rütbelere veririm. Benim dostlarımdan, seçkinlerimden olursun.

Cennet'imde, civarında, Meleklerimle beraber, faziletli, ikramlı, sevinçli, ferah, nimetlere gark olmuş, lezzetler içinde, emin ve ebedi yaşarsın.

Kulum: Sakın bana karşı kötü zanda bulunma, ikram ve cömertliğimden başka bir şey hatırına gelmesin. Önünden geçmiş nimetlerimi, devamlı ihsanımı, içinde bulunduğun hayat ve sıhhat nimetlerimi düşün.

Düşün bir kerre, sen, hiçbir şey değil iken, seni biz yarattık; hem de güzel bir surette yarattık. Bak, sana hassas bir kulak, keskin bir göz, her şeyi anlayan havas, zeki bir kalb, parlak bir anlayış, temiz bir zihin, lâtif bir fikir, fasih bir lisan, kavi bir akıl, tam bir bünye, güzel bir şekil, sahih bîr âza, kâmil âlât, itaatli azalar... verdik. Sonra sana, konuşma, söz söylemeyi ilham ettik.

Menfaatleri, mazarratları, eşya üzerinde ne şekilde tasarruf edeceğini, san'atları, işleri ilham ettik. Senin gözünün önünden perdeleri kaldırdık.. Gözünü açtık ki Melelut âlemine bakasın, gece ve gündüzün cereyanını ibretle göresin. Devreden felekleri, seyreden yıldızları göresin.

Sana vakitleri ve zamanların hesabını da öğrettik. Ayları, seneleri, günleri bu sayede bilesin diye... Karada, denizde bulunan mâdenleri, nebatatı, hayvanları hep sana musahhar kıldık. Onlarda şahane bir tasarrufa maliksin, istediğin gibi onlara tahakküm edebilirsin.

Kulum : Vakta ki senin aşırı taşırı gideceğini, hâin, zalim, mütecaviz olduğunu bildim ve gördüm de sana hadler çizdim. Hükümleri, kıyasları, âdetleri, adaletli. Hak ve sevabı, hayrı ve mağrufu, güzel âdetleri öğrettim ki bunları bilmekle nimetlerin devamına, azab ve felâketlerin define çalışasın.

Kulum : Yine bana karşı kötü zanda bulunuyorsun. Hak ve lâıyk olmayan şeyleri benim hakkımda düşünüyorsun.

Kulum : Emrettiğim şeylerden bir iş sana güç gelirse hemen:

(LA HAVLE VE LA KUVVETE İLLÂ BILLÂH-İL ALİYYÜL AZİYM)

İsyandan kurtuluş, ibâdetlere muvaffakiyet, ancak Allah'ın himayesi ve yardımını iledir de.

Arş'ımı yüklenen meleklerime yükleri ağır gelince onlar böyle derler.

Sana bir musibet gelirse: (İNNÂ LİLLÂH-İ VE İN

N'A İLEYH-İ RÂCİUN)

Biz Allah'ın kullarıyız dünyada ve bütün işlerimizde, ahirette ona rücu ederiz de- Temiz kullarım ve dostlarım hep böyle derler .

Eğer ayağın kayar da bir günah işlersen, baban Adem'le anan Havva'nın dediklerini sen de de:

(RABBENA ZALEMNÂ EN FÜSENA VE İN L E M TAGFIRLENA VE TERHAMNA LENE-KÖNENNE MİN-EL HAŞİRİN)

Ey Rabbimiz biz kendimize yazık ettik. Eğer bizi bağışlamaz bizi esirgemezsen herhâlde en büyük zarara uğrayanlardan olacağız de.

Sana bir iş müşkül görünür, bir karar veremezsen, doğru yolu arar da bulamazsan, dostum İbrahim'in dediklerini sen de de.

Meal: O Rab ki beni yaratıp doğru yolu gösterendir, Bana

yediren, İçiren odur. Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur. Beni öldürecek, sonra da

diriltecek O'dur. Ceza gününde kusurlarımı

yargılayacağını umduğum O'dur. Rabbim bana bir hükmün ihsan et. Beni salihler zümresine kat..

Benden sonrakiler için de benim için bir güzel nâm ver. Beni nâim-i Cennet'in vârislerinden kıl..

Babamı da yarlığa çünkü sapıklardandır.

Kulların kabirlerinden kaldırılacağı gün beni rüsvay etme. O

günde ki ne mal fayda verir, ne de oğullar... Meğer

ki Allah'a küfür ve nifaktan tamamen salim bir

kalb ile gelenler ola. Sana bir musibet isabet

edince: Hazret-i Yâkub'un dediği gibi: (İ N N E M

A ESKUBESSİ V E HUZNİ İ L A L L A H) Ben taşan kederimi, mahzunluğumu yalnız Allah'a şikayet ederim.

Eğer beşeriyet hâli bir günah işlersen: Musa aleyhisselâm'ın dediği gibi (HAZA MİN AMEL-İŞ ŞEYTÂN

N N E -H U ADÜVVÜN MUDİLLÜN M Ü B İ Y N) O şeytanın işlerindendir, O hakikat şaşırtıcı apaçık bir düşmandır, de.

Eğer bir günahıtan seni korumuşsam; Hazret-i Yusuf 'un dediği gibi: (VE MÂ ÜBERRİÛ NEFSİ İ N - N E N NEFSE LE FMMÂRETÜN B 1-S SÛİ 1 L L X M Â K A H İ M E RABBİ İNNE RABBİ GAFURUN R A H İ Y M) Ben nefsimi temize çıkarmam, çünkü nefis olanca şiddetiyle kötülüğü emredendir, muhakkak. Meğer ki Rabbimin esirgemiş bulunduğu bir nefis ola. Zira Rabbim çok yargılayıcı çok esirgeyicidir.

Allah seni bir sıkıntı ile imtihan etmişse; Hazret-i Davud'un yaptığını sen de yap. O Rabbisine yalvararak hemen yere kapandı.

Allah'ın günahkâr, hata eden kullarını görürsen, onlar hakkında ne hüküm vereceğini de bilmezsen; İsa aleyhisselâm' ın dediği gibi de. (EĞER KENDİLERİNE AZAP EDERSEN ŞÜPHE SİZ ONLAR SENİN KULLARINDIR. EĞER ONLARI YARGILARSAN KİM NE DİYE BİLİR.)

Mutlaka sen galib ve yegâne hüküm ve hikmet sahibi olan da hakikaten sensin. Eğer Allah'a istiğfar eder, Allah'ın affını istersen; Muhammed

aleyhisselâm ve ensarın dediklerini de: (EY RABBİMİZ, UNUTTUK VEYA YANILDIYSAK BİZİ SORGUYA ÇEKME. EY RABBİMİZ, BİZDEN EVVELKİ ÜMMETLERE YÜKLEDİĞİN GİBİ AĞIR YÜKLERİ BİZE YÜKLEME. EY RABBİMİZ, TAKAT GETİREMEYECEĞİMİZİ BİZE TAŞITMA, BİZDEN SADIR OLAN GÜNAHLARI SİLİVER, BAĞIŞLA, BİZİ YARLIĞA, BİZİ ESİRGE, SEN BİZİM MEVLAMIZSIN. ARTIK KÂFİRLER GÜRUHUNA KARŞI DA BİZE YARDIM EYLE)

Eğer işin sonundan korkar, nasıl sona ereceğini bilemezsen:

(R A B B E N A L A T U Z İ Ğ K U L Ü B E N A) dan (E L M I A D) da kadar olan duayı oku. Yâni Ey Rabbimiz, bizi

doğru yola ilettikten sonra kalblerimizi Hak'tan saptırma. Bize kendi canibinden bir Rahmet ver. Şüphesiz, bağışlı en çok olan sensin. Ey Rabbimiz, muhakkak sen vukuunda hiç şüphe olmayan bir günde insanları toplayacak olansın. Şüphesiz Allah verdiği sözden caymaz.

97) Ömer ibni Abdülaziz ve İbrahim Ethem'in vasiyetleri: Gözünü aç, dünyanın devamı az. Aziz' i zelil, zengini fakir genci ihtiyar, dirisi ölü, yakında sana da arka çevireceğini bildiğin halde şimdilik sana doğru gelişine aldanma, aldanmış, bedbaht işte buna aldanandır.

Şehirler kuran, nehirler açan, bağ ve bostan yapanlar nerede? Onlar da sıhhatlerine, güçlerine, kuvvetlerine güvenen insanlardı. Onların da neş'e

ve zevklerini görenler imreniyordu. Kara toprak onları ne hâle getirdi! Yolun, onların diyarına uğrayınca bir sor. Zenginlerin serveti ne olmuş? Fakirlerin fakirlikleri kalmış mı? O bülbül diller, ahu gözler, zemin vücutlar, güzel yüzler ne olmuş? Kurtlar mı yemiş? Allah'ın hükmü, fermanı onları o hâle koymuş. Bizler de onlar gibi olacağız. Dünyanın muvakkat hayatına aklanmayalım. Orası için hazırlık yapalım. Sonra pişmanlık fayda vermez.

98) Ömer İbni Abdülaziz'in bir vaazı:

Ey Nas; Allah sizi faydasız boş yere yaratmadı. Sizin için bir son merhale var. Orada Allah hükmünü verecek. Allah' ın rahmetinden mahrum kalanlar zararlarını anlayacak, saadet-i ebediye diyarı olan Cennet'ten mahrum olanlar hüsrân-ı ebediyeye dalacak.

Azı çoğa, fâniyi baki' ye, korkuyu emniyete tercih edenler pişman olacak.

Siz bir zamanlar bugünkü mezar olanların sulbünde idiniz. Yarın sizin sulbünüzdekiler de sizin sandalyelere oturacaklar. Siz de mezar olacaksınız. Bu âdet, sonuna kadar devam edecek.

Her gün ve her gece, hayatını bitirenler sevdiklerinden ayrılmış kabre giriyor. Amelleriyle baş başa kalıyor. Gözünü aç, ölüm gelmezden evvel hazırlıklı bulun. Sonra nedamet fayda vermez.

Başkasına değil, yalnız Allah'a el avuç açan şerefli yaşar. Sen de helâlden kazan, kendi kazancına razı ol. Dünyayı temiz geçir. Ebedi neşeye erersin.

99) Vasiyetlerin en faydalısı ve en doğrusu Kur'an vasiyetidir.

Bak, birkaç tanesini yazayım. Diğerlerini de sen Kur'an'dan yâni aslından dinlersin. Bakara suresinden:

Arzda fesat çıkarmayın. Müslümanların inandığı gibi inanın. Sizi ve sizden evvelkileri yaratan Rabbinize İbadet edin. Allah'a eşler koşmayın. Odunu, çırası insanlarla taşlar olan ateşten sakının. Ahdimi yerine getirin. Ben de sizin ahidlerinizi yerine getireyim.

Yalnız benden korkun. Size verdiğim nimetleri hatırlayın. Size gönderilene imân edin. Onu inkâr edenlerin ilki siz olmayın.

Ayetlerimizi az bir paha ile değiştirmeyin. Ancak, benden korkun. Bilip dururken Hakkı bâtıla karıştırıp da gerçeği gözlemeyin.

Namaz kılın, zekât verin. Cemaate devam edin. Hem sabır ve hem de namazla Hak'tan yardım isteyin.

Öyle bir günden korkun ki, hiç kimse kimsenin namına bir şey ödeyemez. Ve ondan herhangi bir şefaât kabul olunmaz. Ondan bir fîdye de alınmaz. Onlara yardım da edilmez.

Arzda fesat çıkarmayın. Allah'tan başkasına ibadet etmeyin. Anaya babaya, hısımlara, yetimlere, yoksullara iyilik yapın. İnsanlara güzellikle söyleyin.

Dosdoğru namaz kılın, zekât verin. Affedin, iyilik yapın. Yapmış olduğunuz şeyleri hep Allah'ın huzurunda bulacaksınız.

Müslüman olarak ölüñ. Hayırlı işlerde yarış yapın.

Beni anın

ben de sizi anayım.

Bana şükredin, küfretmeyin. Arzda bulunan şeylerin helâl, ve temiz olanlarını yiyin. Şeytana uymayın. Ramazan ayını görünce hemen oruca başlayın.

Dualarınıza icabeti benden bekleyin. Mallarınızı aranızda haksız şekilde yemeyin. Allah yolunda cömertlikler yapın.

Kendi kendinizi tehlikeye atmayın. Ahirete azık hazırlayın.

En hayırlı azık takvâ'dır.

Ey akıllılar benden korkun. Dünyanın neresinde olursan ol namazda yüzünü Kabe'ye çevir. Şafak sokene kadar yiyin için. Şafakla oruca başlayın. O orucu tâ kaş kararıncaya kadar (güneş batana kadar) devam ettirin.

Evlere kapılarından girin. Allah'a şirk eden bir kadınla evlenmeyin. Müşriklere de kızlarınızı vermeyin. Hayz hâlinde kadınlara yaklaşmayın.

Allah huzuruna edeble dikilin. Verdiğiniz sadakaları başa kakmayın. Sadakayı başa kakmak suretiyle iptal etmeyin. Kazançlarınızın güzel ve temizlerinden infâk edin. Pis şeylere tenezzül etmeyin

Kendin sevmediğin şeyi başkalarına da verme.

Allah'tan korkun. Eğer faizle bir para vermişseniz kat'iyen faizini almayın. Yalnız verdiğiniz parayı alın. Öyle bir gün gelecek ki hep o gün Allah'a

döndürüleceksiniz. O gün herkese kazandığı şeyler tamamen verilecek. Onlara haksızlık edilmeyecek. İşte o günden korkun.

Muayyen zamanlar için borçlandığınızda onu yazın. Onu yazan kâtip âdil olsun. Bildiğiniz şeylere şahitlik ederken şahitliği gizlemeyin. Kim şahitliği gizlerse onun kalbi günahkârdır.